Redacțiunea. Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik*, *J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger*, *Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔR DE DUMINECĂ 39)

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brasov
administrațiunea, piața mare, Tèrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 206.—Anul LVIII. Brașov, Duminecă, 17 (29) Septemvre 1895.

Cuvintele monarchului și municipiile.

Dumineca trecută, cu ocasiunea venirei Majestății Sale la Clușiu, printre deputațiunile, cari au mers sě-l salute, era și una a municipiilor, sub conducerea fișpanului comitatului Cojocnei. Rěspunsul, ce l'a dat Majestatea Sa acestei deputațiuni, e caracteristic.

Nu mě îndoesc, ḑise Majestatea Sa, că municipiile își vor da silința mai întâi de tóte, de-a înainta bunăstarea materială și spirituală a poporațiunei. La împlinirea acestei datorințe, deosebirea confesională séu de limbă nu formézǎ nici un părete despărțitor, căci numai respectarea legilor, cari asigură tuturor drepturi egale, dér și obligă pe fiă-care în mod egal, și numai munca folositóre pot da putere statului și pot asigura adevěrata bună-stare a poporațiunei.

Acestea sunt cuvintele Majestății Sale, care își esprimă tot odată dorința, ca cei din fruntea comitatelor sě lucreze tot mai mult în direcțiunea acésta.

Este bun și frumos sfatul cuprins în aceste cuvinte ale Majestății Sale, dér, durere, sute și mii de casuri dovedesc, că față cu cei ce stau astăḑi la cârma comunelor și comitatelor ardelenesci, ele sunt tócă la urechia surdului.

Avem tocmai acum înaintea nóstră un esemplu, pe care-l scótem dintr'o gazetă ungurésca din Clușiu. Se spune anume, că representanțele comunale din două sate românesci, Varhegiu și Șolomoș, amêndouě în comitatul Ciucului, au hotărît sě inscrie aceste comune între membrii fundatori ai societății de maghiarisare numită „Kárpátegylet", plătind fiă-care comună câte 50 fl. la fondul acelei societăți. Municipiul comitatens numai decât, în ședința sa dela 28 August, a aprobat acéstă hotărîre și astfel sumele s'au și plătit.

Când însě representanțele comunale din atâtea și atâtea sate românesci aduseseră anii trecuți hotărîrea, ca partea ce li-se cuvinea d-lor din despăgubirea regaliilor s'o dăruéscă pentru anumite șcóle, ori biserici românesci, municipiile comitatense au sciut sě tragă dungă peste hotărîrea comunelor și nici uneia dintre ele nu 'i s'a permis sě-și dăruéscă partea pentru scopuri românesci, fiă scolare, fiă bisericesci. In schimb însě municipiile comitatelor au aprobat și atunci hotărîrile acelor comune, cari au voit sě-și dăruéscă partea din regal pentru scopuri unguresci.

Étă déră, cum sunt înțelese din partea municipiilor cuvintele Majestății Sale, că „deosebirea confesională séu de limbă nu formézǎ nici un părete despărțitor"!

Nu ajunge, că comunelor nóstre li-s'a luat tótă libertatea, fiind date pe mâna unor venetici, cari ca membri în comitetele comunale le chivernisesc după plac și în numele locuitorilor români din comună aduc hotărîrile cele mai păgubitóre și contrare intereselor naționale ale locuitorilor, dér mai vin pe de-asupra și municipiile, ai căror representanți fiind de-asemenea recrutați dintre Jidanii și Maghiarii șoviniști, fac imposibilă ori ce hotărîre din partea comunelor, décă aceea nu corespunde esclusiv intereselor maghiare.

Așa am ajuns sě vedem, cum bunurile nóstre comune ni-se iau din mână ḑiua mare și se împart pentru scopuri streine și dușmănóse nóuě, ér bietul popor român trebue sě sufere lipsa și sě muncéscă. Milionele cele multe, ce li-s'au luat Românilor numai cu cunoscuta ocasiune a despăgubirei regaliilor, sunt și vor rěmâné o dovadă din cele mai revoltătóre în privința acésta.

In fața unei asemenea administrațiuni, nu putem spera nici de cum, că cuvintele adresate de Majestatea Sa cătră municipii vor afla vre-un rěsunet. Trebue schimbată tótă starea de lucruri, trebue schimbat din temelii însu-și sistemul de guvernare, pentru ca sě pótă fi posibilă o chivernisire a cetățenilor, în care deosebirea confesională séu de limbă sě nu formeze nici un părete despărțitor.

Revista sěptěmânei.

Redeschiderea camerelor. După o vacanță de patru luni, s'au redeschis Joia trecută ambele camere unguresci. Ce isprăvi vor mai face „părinții patriei" și cu ce legi ne vor mai surprinde, vom vedé. De-ocamdată amintim, că în prima ședință a camerei deputaților, ce se va ține Luni, se vor presenta vre-o 50 de rugări de prin municipii. Intr'o mare parte din aceste rugări se cere a se lua prin lege měsuri, ca sě se reguleze lefurile funcționarilor. Intre cele dintâi lucruri, cu cari va avé sě se ocupe dieta în noua sesiune, va fi așa-déră căpătuirea funcționarilor unguresci de prin comitate. Se va face apoi și o interpelare, în care se va lua la rěspundere guvernul pentru-că a „suferit", ca episcopul săsesc Müller sě salute pe Majestatea Sa la Clușiu în limba germană și nu în cea maghiară. Mai întâi de tóte însě se va presenta Luni raportul comisiunei asupra proiectelor de lege asupra liberului esercițiu religionar și a recepțiunei Evreilor și tot Luni se va presenta și exposeul ministrului de finanțe.

Programul lucrărilor noului guvern. Ḑiarul german *„Allgemeine Ztg."* publică în numěrul sěu dela 18 c. sub acest titlu un articul în care ḑice, că tóte lucrările și toți pașii ministrului-președinte îi caracterisézǎ un anumit grad de optimism și o speranță sigură în realisarea creațiunilor sale legislatorice și administrative. El se încrede fórte mult în puterea guvernului și a partidei liberale, despre care crede, că póte duce în deplinire ori-ce lucrare, fără sucurs și ajutor strěin. Banffy anunța începerea păcei bisericesci-politice cu 1 Octomvre., ceea ce însě lui „Allg. Z." nu i-se pare, că ar fi chiar așa, deóre-ce bisericile catolice și grecesci n'au de gând sě renunțe la drepturile lor. In fine după-ce numitul ḑiar german vorbesce despre celelalte probleme, ce și le-a propus Banffy sě le resólve, ḑice despre politica lui față cu naționalitățile următórele: „Un punct însemnat din programul guvernului este politica cu naționalitățile. Faptul, că ministrul-președinte recunósce esistența cestiunei naționalităților, dovedesce că întru cât-va e nepreócupat(!?) deóre-ce mulți politiciani nici nu vrĕu sě scie de o astfel de cestiune. Pașii însě, pe cari vré sě-i întreprindă guvernul în ecéstă cestiune, nu pot fi deplin aprobați, deóre-ce nu corespunde adevěrului, că *mișcarea naționalităților și lățirea socialismului* ar fi de a-se reduce singur numai la machinațiunile unor agitatori vanitoși și josnici. Statul ungar *e dator sě recunóscă pretensiunile juste ale naționalităților*, și în scopul de a-le mulțămi, sě producă creațiuni positive în ce privesce legislațiunea. Amnestiarea Românilor osândiți în procesul Memorandului va avé un efect liniștitor atât în lăuntru cât și în afară și faptul acesta dovedesce(!?) că programul de guvernare al lui Banffy și al colegilor sěi se caracterisézǎ prin moderațiune, precugetare și liniște(??)"

Alegerile pentru consiliul comunal din Viena. Eri s'au finit alegerile membrilor consiliului comunal din Viena. In tóte cercurile electorale au fost aleși *antisemiții* cu mare majoritate, așa încât antisemiții vor representa *două din trei părți* din întreg consiliul comunal viitor. Ḑiarele jidane și filosemite din Viena, Pesta, precum și din străinătate sunt grozav de supěrate de acest resultat fatal pentru fiii lui Moise. Strigă, sbiéră, înjură, și mai ales se sbucumă ca sě împiedece pe ori ce cale séu alta alegerea antisemitului Dr. *Lueger* ca primar al Vienei, alegere ce se va face în proximele ḑile. Noi din partene nu putem ḑice, decât, că ar fi bine sě ia și Budapesta esemplul dela Viena.

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Din „Schilflieder" de N. Lenau.

V.

Nemișcat se 'ntinde lacul,
Éră raḑele de lună
Rose palide-i așéḑă
Prin a trestiei cunună.

Colo cerbii pasc pe cóstă
Și privesc întins la stele;
Când și când tresar în trestii
Adormite păsărele.

Plânsă îmi cobor privirea
Și prin suflet mi-se duce,
Ca o sfântă rugăciune
Amintirea ta cea dulce.

Din „Waldlieder" de N. Lenau.

IX.

Ingălbenitul codru tace,
Ușor prin ramuri vêntul bate
Luând atâtea foi uscate;
Acéstă mórte blândă-mi place.

P'aici de drum sě gată tóte —
— Trecut'au ḑilele iubirii
Cu farmecile ciripirii,
Și lin cad frunḑele uscate.

Spre Sud merg paseri călětóre,
Din ramuri câte-un cuib résare;
De scut el lipsa ḑor' mai are? —
— Mereu cad foile ușóre.

In frěmătul de codru'mi pare,
Că aș descoperi o veste:
Că tótă mórtea asta este
Numai o tainică schimbare.

Brașov. I. Priscu.

Dimineața și Seara.

De D-na *Columb.*

Dimineața. Fiți bărbați, boulenii mei! fiți bărbați! Frigul de diminétă vě pětrunde, dér când muncesci, te încălḑesci: fiți bărbați. Am plecat până nu se luminase de ḑiuă și e greu sě'ți ari brazda până nu s'a risipit încă întunerecul, dér écă vine și ḑiua, résăritul începe a-se face portocaliu, și norii se tivesc cu aur. O sě iasă sórele curênd, și o sě ne însufletéscă cu raḑele lui. Fiți bărbați, boulenii mei!

Trebue sě muncim, căci *viéța e muncă*: fii trist, ai fi vesel, ai fi nenorocit, ai fi fericit: de muncit trebue sě muncesci, décă esci vesel, munca îți sporesce veselia, căci te simți mândru, că esci și tu bun la ceva; décă ești trist, munca te face sě mai uiți și te mângăie. Cei mai nefericiți ómeni sunt aceia, cari când sunt mâhniți, stau sě-și numere lacrimile.

Trebue sě muncim, asta e legea: ori-ce muncă folosesce cuiva.

Brazda, pe care o tragem e legěnul secerișului viitor, și până sě hrănéscă munca nóstră pe ómeni, corbii, cari se țin flămânḑi după noi, pare că ne ḑic: „Pentru noi rěstórnă fierul plugului pămêntul, ca sě găsim noi insecte, larvele cari stăteau ascunse. Și aḑi ne dă omul de mâncare, și în vreme de pace și în vreme de rěsboiu, omul muncesce pentru corbi".

Trebue sě muncim; trebue sě pregătim secerișul cu mult înainte. Trebue sě aibă vreme sěmênța sě dórmă în pămênt, unde vor muia-o ploile și vor face-o sě încolțéscă; de multe-ori o s'o lumineze sórele până

Maiestatea Sa la Clușiu.

Dumineca trecută Majestatea Sa a sosit la Clușiu, unde a petrecut dela 7½ óre diminéța până la 3 óre după amédĭ, când s'a dus apoi la Huedin pentru a fi de față la manevrele militare.

La sosirea în Clușiu, onorurile militare le făcŭ Majestății sale un batalion dela regimentul românesc 31 din Sibiiu, care a fost adus la Clușiu anume pentru acest scop. Tot feciorĭ românĭ sdravenĭ și aleșĭ, din jurul Sibiiului, sub comanda căpitanului român I. Florian. Majestatea Sa a spus, că e fórte mulțumit, și a lăudat pe feciorii acestui batalion.

La 9 óre domnitorul se duse la biserica romano-catolică pentru a asculta s. rugăciunĭ, după care urmă primirea mai multor deputațiunĭ, carĭ se duseră la Clușiu anume pentru ca sĕ-l felicite de bună venire. Primirea deputațiunilor s'a făcut în palatul Banffy, unde era încuartirat Majestatea Sa.

Intre deputațiunĭ, a fost primită mai întâiu deputațiunea clerului romano-catolic, în locul al doilea a fost primită deputațiunea clerului român greco-catolic, în locul al treilea deputațiunea clerului român greco-oriental, apoi deputațiunea clerului săsesc și în fine alte vre-o ḑece deputațiunĭ, între carĭ se afla și una a Jidanilor, carĭ pentru întâia-dată se presentară și ei cu ocasiunea acésta ca corporațiune deosebită, alăturĭ cu bisericile creștine din țéră.

Deputațiunea clerului român greco-catolic, constătătóre din vre-o 75 membri, a fost condusă de Escelența Sa Metropolitul dela Blașiu *Dr. Victor Mihalyi*, care în vorbirea de felicitare ḑise între altele, că biserica română gr. cat. servesce binelui patriei prin susținerea multor institutțiunĭ (scóle) folositóre, a căror desvoltare a fost sprijinită de însu-șĭ Majestatea Sa; clerul și credincioșii și în împrejurărĭ grele îșĭ caută mângâiere în grația Majestății Sale.

La acéstă vorbire rĕspunse Majestatea Sa ḑicênd, că primesce cu bucuriă pe representanții clerului gr. cat., și că va fi cu bunăvoință față cu biserica gr. cat., dér doresce, ca credința către tron, respectarea legilor și iubirea patriei mame comune sĕ fiă tot-déuna stéua conducĕtóre a lucrărei lor.

Deputațiunea clerului român greco-oriental a fost condusă de Escelența Sa Metropolitul dela Sibiiu, *Miron Romanul*, și a constat din vre-o 40 membri. Escelența Sa ḑise între altele: Ne rugăm cu cea mai profundă venerațiune, ca sĕ vĕ înduratĭ Majestatea Vóstră a împărtăși, alăturea cu celelalte biserici din patriă, și biserica nóstră strămoșéscă, espusă multor isbirĭ și neajunsurĭ, în prea înalta grațiă de domnitor și în puternica scutire a Majestății Vóstre. — Er la urmă adause în limba română: „Sĕ trăéscă fericit Majestatea Sa prea bunul nostru monarch“.

La asta Majestatea Sa li-a adus aminte representanților bisericei române gr. or. de vorbele, ce le-a ḑis tot la Clușiu înainte cu opt anĭ, ca adecă fiă-care confesiune, fără deosebire de naționalitate, sĕ se simtă una, și sĕ se contopéscă în credința cătră tron, în iubirea cătră patria comună, în respectarea legilor și în împlinirea datoriilor patriotice. La urmă li-a dat sfatul, ca numai în acéstă direcțiune sĕ-șĭ întrebuințeze marea influință, ce-o au asupra credincioșilor.

Cât timp a stat la Clușiu, Majestatea Sa a vorbit tot unguresce. Archiereii încă au vorbit unguresce toțĭ, afară de episcopul săsesc *Müller*, care a salutat pe domnitor în limba bisericei sale, adecă în cea germană, ér domnitorul de-asemenea i-a rĕspuns în limba germană. Impregiurarea acésta i-a supĕrat mult pe șovinișții ungurĭ, ba se ḑice, că în causa acésta se va face și o interpelare în cameră, că pentru-ce adecă 'i s'a îngăduit episcopului săsesc sĕ vorbéscă în limba germană.

Majestatea Sa a visitat apoi mai multe institute, după care la 3 óre a plecat la Huedin. Aci a stat până erĭ, când s'a reîntors la Viena.

Cătră clerul și poporul român din eparchia Aradului.

(Partea a doua a circularei episcopului *Mețianu*, în causa nouelor reforme bisericescĭ.*)

IOAN,

din îndurarea lui Dumneḑeu episcop diecesan al Aradului, Orăḑii-marĭ, Ienopolei și al Hălmagiului, precum și al părților adnecsate din Banatul-Temișan.

Iubitul cler și popor eparchial: dar și milă dela Dumneḑeu Tatăl și Domnul nostru Isus Christos!

Este cea mai imperiósă datorință a nóstră și mai ales a iubitei nóstre preoțimĭ a întări tot mai mult poporul în cele trei marĭ virtuțĭ și în credința, în cele șépte taine ale legii cei nouĕ, făcêndu-l a ține sus și tare la sânțenia lor și arĕtându-i, că cine ar desconsidera una din acestea, ar strica biserica străbună, basa esistenței și desvoltării nóstre, convingênd pe toțĭ ai noștri, cumcă numai făcênd așa, va puté biserica nóstră suporta fără urmărĭ grele și acésta, ca și alte asemenea cercărĭ grele.

Și noi tare credem, că atât poporul, cu atât mai vêrtos preoțimea și 'inteligința nóstră, vor fi și astădată ca tot-déuna la înălțimea chiămării și intru împlinirea acestei marĭ datorințe. Noi tare credem, că fiă-care membru al bisericei nóstre, va înțelege, că a sosit timpul, când trebue sĕ ne punem toțĭ serios la lucru, preot și învĕțător, inteligențĭ și popor; a sosit timpul sĕ dispară dintre noi orĭ-ce divergințe, și sĕ îngrijim cu toții de susținerea religiosității și de alipirea tot mai căldurósă la biserica străbună, făcênd, ca învĕțăturile nóstre sĕ străbată la inima tuturor alor noștri, ér faptele nóstre bune sĕ le fiă de model; a sosit timpul, sĕ ne interesăm cu toții, ca niciĭ-când altă-dată, de biserica străbună, căcĭ de n'am face acésta, ne-am desorganisa și ar slăbi dintre noi acea puternică legătură a credintei, care în timpurĭ bune și rele ne-a întrunit într'o familiă mare, din care toțĭ facem parte, și așa am pĕcătuit greu înaintea lui Dumneḑeu și a posterității.

Acésta mare și frumósă lucrare este mai mult a preoțimei nóstre, care și după chiămare fiind angajată la aceea, numai așa se face démnă de aceea frumósă chiămare, ca și de frumosul nume de „părinte“ al poporului, și numai așa va puté trece biserica și peste acéstă grea cercare.

In grava situațiune și între grelele împrejurărĭ în carĭ ne aflăm, nicĭ nu credem sĕ esiste suflet de om între noi și cu atât mai puțin vre-un preot, carele sĕ nu voiască a conlucra din tóte puterile, la delăturarea relelor ce ne amenință, ér întrebarea póte fi numai: cum sĕ procedem la realisarea salutarelor nóstre intențiunĭ? Și ce ținută sĕ luăm față de reformele cele nouă politice bisericescĭ? Pentru-ca sĕ putem lucra fără împiedecare la înaintarea nóstră în cultura morală religiósă și prin acésta la scopul suprem al vieții.

Noi ținem, că precum atuncĭ, când un bun părinte obsérvă cercărĭ grele în familia sa, învață și lumineză pe toțĭ membrii familiei, cum sĕ trécă fără pericol, peste acele cercărĭ; tot asemenea și când un preot, un părinte sufletesc obsérvă cercărĭ grele în poporul sĕu, familia sa cea mare, învață și lumineză pe toțĭ poporenii sĕi, cum sĕ trécă și ei peste asemenea cercărĭ fără împedecare.

Astfel dér sĕ învĕțăm și sĕ luminăm și noi poporul nostru, arătându-i prin cuvêntărĭ în biserică și prin învĕțăturĭ și afară de biserică, la tótă ocasiunea, cumcă actul civil, ce are a-se încheia la funcționarul concredut cu acésta sub numirea de căsĕtorie civilă, este un act, ce reguléză referințele civile ale căsĕtoriei din punctul de vedere al legilor statului; pe când căsĕtoria bisericéscă este una dintre cele șépte taine ale legii cei nouă, ce se îndeplinesce prin preot în sânta biserică strĕmoșéscă, înaintea lui Dumneḑeu și a ómenilor, după orênduiala sântelor canóne bisericescĭ, învocându-sĕ darul și binecuvêntarea lui Dumneḑeu asupra căsĕtoriților.

Sĕ se spună poporului, cumcă căsĕtoria civilă nu numai nu împedecă pe cea bisericéscă, ci din contră chiar și funcționarul, carele a încheiat contractul civil, este îndatorat a spune părților, că prin actul sĕu căsĕtoria civilă ele n'au satisfăcut și datorințeĭ religióse, adecă de a primi și căsĕtoria bisericéscă și prin acesta și binecuvêntarea lui Dumneḑeu.

Sĕ se sfătuéscă cei căsĕtorinḑĭ și părinții lor, ca ei intențiunea lor de căsĕtoriă sĕ o arate mai întâiu preotului, ca și până acuma, pentru-ca preotul sĕ aibă ocasiune, a-le da îndrumările și eventual și sprijinul necesar.

La aceea ocasiune preotul le va spune, cum au a procede la însinuarea intențiunei lor și la funcționarul civil, observându-le, că acea însinuare se póte face orĭ prin părințĭ, orĭ prin plenipotențĭ și că numai la încheerea actului civil au a-se presenta căsĕtorinḑii în persónă, în presența alor doi martorĭ, carĭ pot fi bărbațĭ orĭ femei și așa și preotul.

In fine se spună celor căsĕtorinḑĭ și părinților lor, că numai după încheierea actului civil vor puté primi și căsĕtoria bisericéscă, când vor merge la s. biserică cu solemnitatea îndatinată din moșĭ și strămoșĭ la asemenea ocasiunĭ.

Invĕțând preoții așa, îșĭ vor împlini o mare datorință cătră Dumneḑeu, cătră biserica străbună și popor, ér pentru-ca învĕțăturile lor sĕ fiă bine primite, vor avé a convinge pe ómenĭ la tótă ocasiunea, că fiind biserica străbună cel mai prețios tesaur, scutul și adăpostul nostru în tóte timpurile grele și de cercare, cel ce ar desconsidera acel tesaur prețios, acela ar strica biserica străbună, ar strica temelia esistenții și a viitorului némului nostru, și ar fi osêndit de Dumneḑeu și de posteritate, căcĭ scris este: *„Cine va strica biserica lui Dumneḑeu, strica-l va și Dumneḑeu pe acela“*.

Din contră cel ce va învĕța și lumina și va lucra la întărirea bisericei, va fi binecuvêntat de Dumneḑeu și de ómenĭ, căcĭ scris este: *„cela ce va face și va învĕța, acela mare se va chiăma întru împĕrăția lui Dumneḑeu“*.

In vederea acestora, în conțelegere cu Prea Sântitul nostru Sinod episcopesc în numele lui Dumneḑeu și al bisericei, și în numele fericiților noștri strămoșĭ, carĭ ni-au lăsat biserica de cea mai scumpă moștenire, pentru-ca și noi sĕ o lăsăm urmașilor noștri din neam în neam de atare scumpă moștenire, cerem și pretindem dela preoții și toțĭ inteligențiĭ noștri, sĕ lucre cu toții la întărirea simțului religios arĕtând poporului la tótă ocasiunea, că fiind căsĕtoria una dintre cele șépte taine ale legii Dómnului, cei căsĕtorinḑĭ numai așa vor avé bineсuvêntarea lui Dumneḑeu, décă vor ține sus și tare la sânțenia tainei și décă după încheierea actului civil vor primi și sânta taină a cununiei.

Décă s'a cerut când-va ca preoții se fiă la înălțimea chiămării lor, și sĕ-șĭ împlinéscă acea chiămare cu tótă consciențiositatea, décă s'a cerut când-va, ca și inteligenții noștri sĕ se facă apostolĭ luminătorĭ ai poporului prin cuvinte și prin fapte apoi acésta se cere mai mult acum în fața reformelor, de carĭ vorbim, și în împrejurările grele în care ne aflăm.

Dér pentru-că învĕțăturile și sfaturile preoților și ale fruntașilor noștri, se fiă bine primite de toțĭ ai noștri, este neapărat de lipsă, ca cele vorbite și sfătuite sĕ fiă întărite și prin faptele celor ce le vorbesc. Și anume, când preoții și fruntașii

*) Inceputul acestei circulare s'a publicat în numĕrul de erĭ. — *Red.*

---

sĕ dea gata secerătorilor spicul hrănitor. Sĕ tragem brazde, boulenii mei.

In clipa acésta muma, după-ce a dat copiilor mâncarea de diminéță, pune în mâna fiă-căruia câte-o carte și îĭ trimite la școlă. Ei sunt sĕmênța viitorului; sĕ dea Dumneḑeu, ca sfaturile și lecțiile cele bune sĕ facă sĕ încolțéscă binele în inimele lor, ca sĕ pótă fi în stare sĕ'șĭ împlinéscă chiămarea lor în lume.

Sĕ ne tragem brazda și sĕ dea Dumneḑeu bucate frumóse tatălui și muncitorului.

Seara. Fițĭ bărbațĭ, boulenii mei! ațĭ obosit, abia mai tragețĭ după voi tăvălugul, care acopere sĕmênța, dér avețĭ răbdare, că écă am isprăvit.

Cerul e roșu la apus și brasdele de pĕmênt par nisce cărbunĭ de foc, așa le lumineză cele din urmă raḑe ale sórelui, care se mai cobóră er și piere. Flacăra se urcă dréptă spre cerul întunecat, și luna nouă, care strălucesce, albă și subțire, ne vestesce nóptea și odihna. Aidem acasă: staulul vĕ aștéptă, nu ne-am perdut ḑiua nicĭ voi, nicĭ eu.

Departe colo, în jurul bisericei, e satul; prietenii, rudele, vecinii se întorc acasă și ei cu sculele orĭ cu vitele; și ușile se deschid de sĕ vĕd casele luminate zimbind, parcă muncitorilor. Copilașii nu s'au întors dela școlă; nevasta le pregătesce de mâncare și ascultă la sgomotele de pe drum. O sĕ ne auḑă și o sĕ ne cunóscă de departe. Când mĕ gândesc la ce am sĕ găsesc acasă: la scăunelul de lângă vatră, la copilașĭ, carĭ mi-se vor urca pe genunchĭ, la ciorba caldă de pe masă și la zimbetul blênd al nevestei, când m'o vedea, mi-se ămple inima de bucuriă, și nu mai simt ostenélă de loc.

Clopotul dela biserică bate de treĭ-orĭ: odată pentru Dumneḑeu, altă-dată pentru cei vii și a treiaóră pentru morțĭ; sĕ ne descoperim capetele și sĕ ne rugăm. Sĕ ne gândim la Dumneḑeu, care ne-a dat aḑĭ putere sĕ ne câștigăm pânea de tóte ḑilele; sĕ ne gândim la cei, carĭ umblă pe lângă noi în viĕță, și sĕ mulțămim lui Dumneḑeu, care a hotărît sĕ nu fiă omul singur; sĕ ne gândim la cei, carĭ au lucrat înainte de noi pĕmêntul, și carĭ s'au dus unde ne vom duce și noi, când ni-o veni vremea. De-ar puté sĕ fiă și séra vieței mele ca séra acésta!.... Când te culcĭ cu corpul ostenit și cu cugetul curat, nu ți e frică de visurĭ urîte: numai celor rĕi le e frică nóptea. Oare viéța nu e o ḑi lungă de lucru? Pentru cei carĭ au trăit, cum se cade se trăéscă omul, séra trebue sĕ fiă binevenită.

Numai cu vitele se scóte sĕrăcia din casă.

De *P. Ispirescu.*

A fost odată ca nicĭ odată, etc.

A fost odată un țĕran șĭ-l chema Négoie. Acest țĕran era om voinic și harnic. Nu-i păsa luĭ de nu sciu cine de-ar fi fost. Vedĭ că-șĭ căta de munculița lui, îșĭ plătea dajdia, se avea bine cu toțĭ din sat, și cum făcea el, ce dregea el, se chivernisea omul ca sĕ-i ajungă agoniséla muncei sale pentru multă vreme.

Ii veni vremea de însurătóre, și, ca tot creștinul, îșĭ făcŭ și el rêndul. Ce sĕ vedĭ D-ta? Odată cu nevasta, se strecură în casa lui și sĕrăcia. Ea găsise un tron vechiu, urgisit într'un colț din bordeiul Négului, la care nime nu luă aminte, și acolo, pe dênsul, sĕrăcia îșĭ făcŭ culcușul. Sta grecesce pe tron cât e ḑiulica și nopticica de mare, și din

noştri vor sfătui şi îndemna poporul la evlavie şi religiositate, atuncî mai întâi dênşii şi familiile lor sĕ se arate evl' vioşî şi religioşî; când preoţii şi fruntaşii sfătuesc pe ómenî a ţiné sus şı tare la religiunea străbună, la obiceiurile şi datinile religióse, la cercetarea regulată a bisericei şi alte asemenea, atuncî mai întâi dênşii se dovedéscă strînsa lor alipire de acestea şi adecă preoţii îndeplinind regulat la timp potrivit şi cu tótă pietatea serviciile divine şi alte funcţıunî religióse, ér la căsĕtoriile obvenínde la familiile lor, orî la rudeniile şi amicii lor, se fiă cei diutâi, carî se arete alipirea lor de biserıcă şi ţinerea mai pe sus de tóte, la sânţenia tainei cununiei.

Sĕ nu perdem din vedere iubiţilor, că prevĕdênd fericiţii noştri străbunî, cum-că între grelele nóstre împrejurărî, numai prin biserică ne putem desvolta în dırecţiune religiósă morală şi putem înainta tot mai mult spre scopul ce urmărim, secolî întregî au luptat în grele suferinţe pentru susţinerea aşedămintelor bisericescî în curăţenia şi sânţenia lor, ca se ni-le lase şi nouĕ de îndreptare în cărările cele spinóse ale vieţii; se nu perdem din vedere, că precum vom ţiné noi clerul şi poporul la sânţenia acelora, de acuma la începutul întroducerii reformelor politice-bisericescî, aşa se va urma şi în viitori, decî dér acum la început avem mai mult a-ne îndoi silinţele nóstre.

Deşi în instrucţiunea emanată din partea prea Veneratului nostru Consistoriu metropolitan, ca organ suprem administrativ, către toţî preoţii din metropolia nóstră, se indică mai special procederea iubitei nostre preoţimî şı ţinuta iubitului nostru popor faţă de amintıtele reforme, şi anume faţă de căsĕtorıa şi matriculele civile, şi de crescerea pruncilor din căsĕtoriile mixte, totuşî pentru şi mai bună orientare şi pentru luminarea poporului în casurî de lipsă, venim a mai recomanda iubitei nóstre preoţimî ca se studieze şi dênsa dispoşiţiunile legilor amintıte şı instrucţiunile ministeriale referitóre la acelea.

Comunicând acestea iubitului nostru cler şi popor spre scire, orientare şi acomodare, cerem şi aşteptăm, ca mai ales iubita nóstră preoţime se înţelégă, cum-că întroducerea atinselor reforme ar puté avé urmărî grave şi durerióse pentru bıserica nóstră, décă preoţimea nu va fi la înălţimea chămării sale şi anume, décă nu va desvolta pe lângă receruta înţelepciune şi un zel deosebit, un tact corĕspurdĕtor şi o tractare şi purtare părintéscă cu poporul pentru a-l atrage şi a-l alipi tot mai tare de biserica străbună.

Décă preoţii noştri cei bĕtrânî cu mai puţină învĕţătură în asemenea împrejurărî grele, au sciut desvolta asemenea zel, purtare, tact şi înţelepciune şi aşa ni-au conservat ceea ce avem mai scump, poporul şi religiunea străbună, aşteptăm şi sperăm, că şi preoţii noştri de acuma cu mai multă învĕţătură vor păzi cu sfinţenie aceea scumpă moştenire părintéscă, şi o vor cultiva şi conserva şi pentru urmaşii noştri din ném în ném.

Rugând pe Dunedeul părinţilor noştri, sĕ ne trimită la tóte acestea şi ajutorul sĕu cel puternic şi împărtăşindu-vĕ bine-cuvêntarea nóstră archieréscă, am rĕmas.

Arad, în 29 August 1895.

A-l vostru tuturor

de bine voitor archiereu:

Ioan Meţianu,
Episcopul Aradului.

„Limba nóstră şi pămêntul nostru."

Diarul din Bucovina *„Deşteptarea"* continua şi în numĕrul sĕu mai nou cu articolii întitulaţî *„Pămêntul nostru"*, articolî meniţî sĕ deştepte poporul nostru, ca acesta sĕ înţelégă ce însémnă *limbă română şi pămênt românesc.* Reproducem aci urmĕtorul pasagiu din amintitul articol:

Sĕ ne păstrăm, sĕ ne apărĕm şi sĕ ne iubim limba cu tot sufletul nostru şi cu tóte puterile nóstre, pentru-că dintre tóte primejdiile, cu carî ne putem pierde pămêntul strămoşesc, *primejdia înstrĕinării de limba nóstră este cea mai mare,* şi anume écă de ce: Décă eştî bună-óră beţiv şi dai pe gât un ogor, orî douĕ, orî póte tot câmpul ce-l ai în ţarină, apoi dela o vreme nĕmurile tale tot se trezesc, te arată la judecătoriă, că strămăşescî cu fliuşca averea copiilor, judecătoria te pune sub epitropie, adecă îţî închide calea de-a mai vinde pămêntul şi a bea, şi aşa tu póte tot mai rĕmâi măcar cu casa şi cu grădinuţa. Décă împrumuţî bună-óră banî cu camete marî, şi dătoriile te apasă, atuncia vindî póte o bucată de loc, póte douĕ, ca sĕ scapî de datorii, şi rĕmăşiţa pămêntului tot îţi rĕmâne. Dér décă un Român se înstrĕineză de limba românéscă, atuncia şi tot pămêntul lui şi tótă averea lui şi tótă familia lui se înstreinéză de naţia românéscă, şi aşa omul acela face daună cumplită întreg némului sĕu. Din pricina asta ómenî de aceştia se chiamă *„vêndĕtorî de nem"*. Ei mai bine ar fi sĕ se cheme *vêndĕtorî de piclea lor,* pentru-că, décă îşî vênd limba, se vênd adecă singurî pe sine; déră fiind-că lumea îi judecă pe ómenî de aceştia cu tot dreptul ca pe nisce prăpădiţî, şi chiar din pricina asta nu-i mai bagă în nicî o sémă, de aceea le dice *„vêndĕtorî de nem"*, gândind numai la dauna ce ei o fac némului lor. Şi mai ales în diua de adî nu-i altă pată mai mare pe lume, nu-i alt cuvênt mai urît de ocară, decât pata cea négră şi ocara cea urîtă a unui om, căruia i-se dă porecla *„vêndĕtor de neam"*.

In vremile trecute noi Românii am avut sute de mii de vêndĕtorî de ném, pentru-că sute de mii de fraţî de-ai noştri s'au înstrăinat de limba românéscă şi s'au dat la alte limbî. Acei fraţî ai noştri s'au făcut vêndĕtorî de ném din nesciinţă, ei adecă n'au sciut bieţii ce preţ mare are limba nóstră românéscă, şi de aceea nime nu-i póte osîndi. In diua de astădî însĕ Românul acela, care s'ar lăsa de limba sa, ar fi vrednic de cea mai mare ură, pentru-că acuma ni-se pare că nu-i Român ca sĕ nu scie vorba învĕţatului némţ *Hoffman*, care dice că *„limba românéscă îi aşa de frumósă şi de bogată, încât cu deosebire s'ar potrivi sĕ fiă vorbită de cel mai luminat popor de pe lume"*.

Sciind noi vorba asta şi mai sciind şi aceea, că Românul, care s'ar înstrĕina de limba sa, s'ar înstrĕina nu numai singur pe sine şi pe familia sa, ci ar înstrĕina şi tot pămêntul sĕu şi tótă averea sa, s'ar duce adecă cu tot ce are în tabĕra strĕinilor şi aşa ar face rane de mórte némului nostru românesc, apoi cu bună sémă, că trebue sĕ muncim şi *sĕ luptăm din rĕsputerî pentru păstrarea limbei nóstre.* Aşa-déră sute de limbî strĕine décă am sci, noi de limba nóstră sĕ nu ne deslipim, cu strĕinii numai întrînsa sĕ vorbim şi cu tot focul sufletului s'o iubim, pentru-că numai păstrându-ne limba şi pămêntul, putem sĕ trăim şi sĕ fim popor românesc în vecî.

Vedem cu ochii, că viéţa în diua de adî este o luptă neîncetată. Fiă-care dintre noi, avênd numai un dram de simţire pentru binele nostru obştesc, trebue sĕ dică, că astădî nu-i vremea de trăit în desfătărî, în plăcerî şi în desmerdărî, ci vremea luptei şi a muncei tuturora, dela vlădică până la opincă, cum se dice, şi umĕr la umĕr, mână în mână ca fraţii.

Va sĕ dică multă muncă şi multă luptă ne aştéptă pe noi Românii pe tóte căile, ca sĕ ne închiegăm într'un trup şi într'un suflet, sĕ ne păstrăm tóte cele ce's ale nóstre, sĕ câştigăm altele ce încă nu le avem şi sĕ ne apĕrăm şi sĕ înmulţim mai ales *pămêntul nostru. Pămêntul este temelia temeliilor pentru viéţa nóstră, şi de aceea orî-ce luptă şi orî-ce muncă întreprindem, trebue sĕ ţintéscă la păstrarea şi la înmulţirea pămêntului.*

Instrucţiune

cu privire la procedura, ce vor avea a urma organele, respective preoţii şi poporul drept credincios al bisericei gr. or. române din provincia nóstră metropolitană faţă de reformele nouĕ politice-bisericescî.

II.

Relativ la religiunea pruncilor din căsĕtoriile micste.

(*art. de lege XXXII. 1894.*)

8. In înţelesul art. de lege susprovocat la căsĕtoriile mixte, părţile înainte de încheierea căsĕtoriei se pot înţelege şi învoi, ca pruncii care se vor nasce fără diferinţă de sex sĕ urmeze religiunea unuia dintre părinţî, acéstă învoélă sĕ póte face prin act înaintea notariului public, judelui reg. primariului orăşenesc sĕu protopretorului administrativ.

Invoéla acésta reciprocă mai târdiu numai în casul acesta sĕ póte strămuta, când unul dintre părinţî trece la religiunea celui-l'alt şi astfel căsĕtoria devine de aceia-şî religiune. In acest cas, însĕ pruncii născuţî mai 'nainte şi trecuţî peste anul al 7-lea până inclusive al 18-lea an de etate numai cu aprobarea autorităţii orfanale vor putea fi consideraţî de trecuţî în religiunea nouĕ a părinţilor.

9. La casul décă părţile, care păşesc la căsĕtoriă mestecată, nu s'au înţeles prealabil prin act oficial în privinţa religiunii pruncilor, atuncî pruncii, carî se vor nasce din acésta căsĕtoriă mixtă au sĕ urmeze după sex (gen) religiunea părinţilor, amĕsurat art. de lege LIII din an. 1868.

10. Pruncii nelegiuiţî fără deosebire de sex (gen) urméză religiunea mamei. Eară décă mama trece la altă religiune, pruncii nelegiuiţî de ambele sexe până la al 7-lea an al etăţii, se consideră de trecuţî cu mama lor la noua religiune a dênsei.

Pruncii nelegiuiţî de partea bărbătéscă, carî nu au trecut peste anul al 7-lea de etate, décă devin legitimaţî sĕu recunoscuţî prin act public de tata lor natural, dela legitimare şi respective dela recunóscere, în 6 lunî pot fi reclamaţî de tată în religiunea dênsului, şi în casul acesta vor urma religiunea respectivului părinte.

11. Pentru crescerea religiósă a pruncilor născuţî din căsĕtorii micste înainte de punerea în viéţă (întroducerea) art. de lege susprovocat, rĕmân în vigóre legile şi ordinaţiunile de mai 'nainte.

12. Cu privire la disposiţiunile sus înşirate ale legii civile, se iau următórele mĕsurî:

a) Preoţii parochialî ai bisericei nóstre sunt îndatoraţî a învĕţa şi îndemna pe credincioşî, ca la casurî de căsĕtorii micste, sĕ nisuéscă şi sĕ insiste, ca toţî pruncii, carî se vor nasce din acele căsĕtorii mixte sĕ urmeze religiunea nóstră străbună şi sĕ fiă crescuţî în biserica ortodocsă.

b) Se îndatoréză preoţii, a învĕţa şi a lucra respective a influinţa la căsĕtorii mixte, ca partea căsĕtorită, care va aparţiné religiunei nóstre, nicî la un cas sĕ nu se învoéscă la aceea, ca pruncii de secsul sĕu sĕ urmeze altă religiune, decât numai religiunea nóstră ortodoxă.

III.

Relativ la matricule.

13. Referitor la articlul de lege XXXIII din 1894 despre matriculele civile, se observă, că deşi la 19 Sep-

---

loc sĕ se misce, ba. Pasămi-te tronul era gol, nu mai puneau ómenii într'însul nimic, atât era de vechiu şi de odorogit.

Bietul Négoie vĕdù, că începe a da îndĕrĕt, lucrurile nu-i mai mergeau strună ca mai 'nainte; se luà de gândurî, fiind-că el se scia că muncesce şi mai şi de cât înainte; şi de la o vreme încoa, douĕ în teiu nu putea lega. Se spetise, bietul om muncind, şi sĕ salte şi el ceva, te-aşî! câtuşî de cât! ferita sântul!

Ba până într'atât ajunsese, în cât sĕ-l împingă pĕcatele sĕ se gândéscă ca sĕ-şî facă sémă singur; vedî că dracul n'are de lucru, el nu face bisericî orî puţurî pe la rĕspântii.

Se sbătea bietul om, cu mintea şi cu trupul, şi par'că era un făcut, mergea din pagubă în pagubă, de ajunse în sapă de lemn.

Tot satul îl luase la ochî: îl vedea lucrând când la alde neica Burcilă, când la aleşii orî la fruntaşii satului, când la taica popa. Tot-d'auna găsea el de lucru; la toţî muncea şi la toţî sporea lucrul lui.

Când însĕ muncea şi pentru dênsul, munca nu-i da în spor. De venea apa mare, arăturile lui le îneca. Décă vr'un prăpăd dela niscai-va ligióne, orî dela ciorî cădea peste sĕmĕnăturile megiaşilor, ale lui erau stînse cu desĕvîrşire; de bătea piatra holdele, apoi pe ale lui le amesteca cu pămêntul, de nu se mai alegea nicî praful de dênsele; ba une-orî porumbul se tăciuna, ba lăcuste, ba potop, ba tóte relele numai pe capul lui cădea.

Sătenii, megiaşii lui, puseră mâna cu toţii de mai multe-orî sĕ-i dea câte vre-un ajutor, sĕ-i facă câte vr'o clacă; dér tóte în deşert, că nu-i eşea în de bine nimic; în cele din urmă şi vecinii şi tot satul îl părăsiră. Toţî cu totul diceau, că aşa i-a fost orânda, şi credeau, că trebue sĕ fi cădut asupra capului lui vr'un blestem dela Dumnedeu.

Ajunsese omul sĕ-şî urască dilele. Şi aşa cu sufletul amărît şedênd într'o duminecă cu luleaua în gură şi gândindu-se cum sĕ-şî curme viéţa, ca unul ce i-se urîse cu sĕrăcia, étă că vine soţia lui şi îi spuse că peste puţin are sĕ fiă tată.

El, ridicandu-şî ochii la soţia lui, i-se părù că vede o sluteniă de fiinţă stând grecesce şi ghemuită pe tronul cel vechiu şi ne întrebuinţat. Se frecà la ochî, se mai uità odată, şi ce sĕ vadă? O sfrijită de lighióie, mai urîtă decât ciuma, cu barba adusă de părea, că stă sĕ o apuce de nasui, cu ochii numai scovârliile, pĕrul îi sta în cap de par'că ar fi fost pus cu furca, mâinile ei reschitóre góle, cocoşată şi cucuiată, de sĕmăn pe lume numai avea.

Când vĕdù el o aşa nemeteniă spurcată stând ca o cobe rea în casa lui şi pe tronul lui, un şérpe rece îi trecù prin sîn. El însĕ îşî ţinù firea, şi merse drept la ea, întrebând'o.

— Cine eştî tu, şi ce cauţî aicî?

— Eu sunt Sărăcia, rĕspunse ea, şi am venit nepoftită.

— Eşî afară din casa mea!

— O! o! stăi că prea te pripescî, voinicule, îi rĕspunse Sărăcia rânjind la dênsul cu batjocură. Ca sĕ scoţî sĕrăcia din casă, trebue sĕ ai ce pune în locul ei.

Şi rânjind încă odată, îi arată nisce colţî, de care s'ar fi spăriat şi dracul.

Bietul om tăcù şi înghiţi găluşca. Cugetul, că are sĕ fiă tată, vorba că trebue sĕ aibă ce pune în locul sĕrăciei, îi mută gândul.

El voia sĕ gonéscă sĕrăcia din casa lui, căcî nu putea mistui înfruntarea ce i-o făcuse ea, şi apoi

temvre anul curent, vor întra şi acelea în viéţă, — totuşĭ congresul nostru naţional bisericesc a dispus, ca fără privire la acésta, biserica nóstră, sĕ continue a purta şi în viitor, ca şi pănă acuma, matriculele sale bisericescĭ, inducênd în acelea, tóte casurile de cununie şi de mórte.

14. Taina sântului botez la pruncii nou născuţĭ, se póte sĕvêrşi, ca şi pănă acuma, îndată după nascere, adecă, şi înainte de a-se fi înmatriculat la oficiantul civil. Tot asemenea şi inducerea în matricula botezaţilor. Preoţii vor stărui, ca pe cât se póte, pruncii nou născuţĭ sĕ se şi boteze, pănă în 7 ḑile dela nascere, pentru ca la însinuare sĕ fiă deja botezaţĭ, lăsând cu totul, orĭ măcar amânând pe mai târḑiu ospeţele usuate la botez.

Tot-odată sĕ-şĭ îndrume pe părinţii şi naşii pruncului sĕ însinue nascerea lui, negreşit pănă în 7 ḑile dela nascere computate, oficiantului civil, căcĭ la din contră vor fi greu pedepsiţĭ.

De cum-va din care-va cause, pruncii nu s'ar putê boteza în restimpul de 7 ḑile, pănă când vor fi a-se însinua la oficiantul civil, atuncĭ părinţii se stărue, ca oficiantul civil, numai acel nume sĕ-l înscrie în registrul sĕu matricula civilă, pe care îl vor fi ales părinţii, în înţelegere cu preotul, îngrijind ca acel nume sĕ se inducă neschimbat şi în matricula civilă.

Numele sĕ fiă dintre cele usuate în viéţa nóstră bisericéscă.

15. După ce legea dispune, că pruncii nu pot purta alt nume decât numai acela, care s'a indus în registrul civil, şi după ce de altă parte numai singurĭ părinţii au dreptul a da pruncilor lor numele, ce-l voesc atât la botez cât şi la înregistrarea ce o face funcţionarul civil; aşa şi preoţii sunt datorĭ a îngriji, ca acelaşĭ nume, ce-l va primi pruncul în botez sĕ se inducă neschimbat şi în registrul dela funcţionarul civil.

Insinuările se pot face şi în scris din partea părinţilor; ér înscrisul îl póte face şi preotul, însĕ acela trebue sĕ fiă subscris de tatăl pruncului.

Decumva funcţionarul civil n'ar induce numele pruncului precum doresc părinţii, se póte reclama în contra.

16. Cu privire la matricula cununaţilor se observă, că preoţii sunt îndatoraţĭ când vor cununa sĕ-şi întroducă pe cei cununaţĭ în matricule, tot odată se însinue în rubrica observărilor, şi datul şi numĕrul adeverinţei primite dela oficiantul civil despre îndeplinirea actului civil premers cununiei bisericescĭ.

17. La cununii mixte are a se induce în matriculă şi învoiala, ce ar esista în privinţa crescerii pruncilor, precum şi strămutările ce ar obveni în decursul timpului, în religiunea pruncilor, adecă: trecerea dela una la altă religiune.

18. La înmormêntărĭ nu obvine altă schimbare în usul de pănă acuma decât acea, că preotul va putê servi serviciul funebru, numai după ce oficiantul civil, orĭ în mod escepţional, antistia comunală, va da licenţa de înmormêntare, când apoi va induce casul morţii şi în matriculă, ca şi pănă acum.

Dispoşiţiunĭ generalĭ.

19. Cu privire la matricule se mai observă în general, că în sensul §-ilor 93 şi 84 din articlul de lege XXXIII din 1894, matriculele bisericescĭ de cununiă şi de morţĭ; purtate de preoţĭ pănă la 19 Septemvre a. c. precum şi estrasele din acele, se consideră de acte şi documente publice, şi preoţii purtătorĭ de matricule, sunt nu numai îndreptăţiţĭ, dér şi îndatoraţĭ a da părţilor estrase din acelea, pe lângă taxa usuată ca şi pănă acuma; căcĭ preotul, carele ar denega acésta, se va pedepsi aspru prin judecătoria r. competentă.

20. Estrasele oficiale, cerute de autorităţĭ, au a se da fără taxă; ér cele în cause de căsĕtorii fără timbru, avênd a se induce pe cele oficióse, de-asupra: „In causa oficiósă fără timbru“, ér pe cele pentru căsĕtorii: „In causa de căsĕtoriă liber de timbru“.

Din şedinţa plenară a consistorului metropolitan, ţinută în Sibiiu, la 25 August, 1895.

Miron Romanul, m. p.
metropolit.

Leontin Simonescu, m. p.,
secret. metropolitan.

Inaugurarea podului peste Dunăre.

Joia trecută s'a înaugurat minunatul pod de peste Dunăre, care formézá una dintre măreţele opere ale architecturei moderne, menită a ridica onórea şi vaḑa României.

La înaugurare au luat parte Majestăţile Lor Regele şi Regina României, Moştenitorii tronului român, ducĭ, principĭ, miniştri, representanţii pressei române şi străine şi numĕros public venit din tóte unghiurile ţĕrei. „Gazeta Transilvaniei“ încă era representată prin proprietarul sĕu, d-l Dr. A. Mureşianu.

Numĕrul învitaţilor era de vre-o 400, al celor adunaţĭ însĕ de vre-o *30,000*.

Serbările înaugurărei au fost strălucite. Raport amĕnunţit despre acestea vom aduce în numĕrul următor.

De-ocamdată amintim, că după terminarea serbărilor, Suveranii românĭ şi înalţii óspeţĭ au plecat la Constanţa, unde au urmat alte serbărĭ, despre carĭ primim următorul raport telegrafic:

Telegramă part. a „Gaz. Trans.“

Constanţa, 28 Septemvre. Suveranii României au sosit erĭ aicĭ, fiind întimpinaţĭ de autorităţile dobrogene, de oficerii marinei etc. Intre dómnele, carĭ au salutat pe Majestatea Sa Regina, se aflau şi patru cadine, representând pe femeile mohamedane. S'a oficiat un „Te Deum“ în biserica catedrală, după care urmà primirea deputaţiunilor.

După dejun, urmà solemnitatea punerei pergamentului pentru punctul de nivelement al chartei României, de Institutul geografic.

La 4 óre Regina cu moştenitorii, înalţii óspeţĭ şi învitaţii făcură o escursiune pe mare pe corăbiile „Elisabeta“, „Meteor“ şi „Mircea“. Intr'aceea Regele visità stabilimentele oraşului.

Séra urmà o imposantă retragere cu torţe. Oraşul, portul, corăbiile splendid iluminate.

Regele plécà aḑĭ la Sinaia.

SCIRILE ḐILEI.

16 (28) Septemvre.

Escelenţa Sa Metrpoolitul Miron Romanul a sosit cu trenul accelerat de adĭ după prânḑ la gara din Braşov, unde 'i s'a făcut o primire frumósă, eşindu-i spre întêmpinare tóte corporaţiunile bisericescĭ şi scolare române din loc, numĕroşĭ preoţĭ de prin satele apropiate, cum şi alţĭ fruntaşĭ românĭ din loc şi jur. Metropolitul a fost salutat printr'o vorbire rostită de d l protopop *I. Petric*, la care Escelenţa Sa mulţumì cu cuvinte călduróse, fiind viu aclamat.

După presentarea diferitelor corporaţiunĭ, ce erau de faţă, Escelenţa Sa a plecat cu o calésă elegantă, trasă de patru cai, ce 'i s'a pus anume la disposiţiune, spre Doboli inferior, unde va sânţi mâne noua biserică de-acolo. Metropolitul era însoţit de Preacuvioşia Sa părintele archimandrit Puscariu şi de mai mulţĭ fruntaşĭ bisericescĭ şi mirenĭ din Sibiiu, Braşov şi împrejurime, carĭ într'un lung şir de trăsurĭ urmară pe Escelenţa Sa la Dobolĭ.

—o—

Avis de concert. Atragem încă odată atenţiunea publicului asupra concertului d-şórei Laura Konopasek, ce se va da Miercurĭ în 9 Octomvre, cu concursul tinerelor artiste de pian, surorile Elsa şi Gretchen Krummel. D-şóra Konopasek a debutat cu frumos succes în Lipsca, unde ḑiarele „Leipziger Zeitung“ şi „Leipziger Tageblatt“ se esprimă fórte favorabil asupra d-sale.

—o—

Avis juriştilor şi notarilor românĭ. Cetim în „Rev. Orăşt.“ Şi de astă dată ne simţim îndatoraţĭ a atrage atenţiunea reflectanţilor la postul de proto-notar la oraşul Orăştie, a cărui concurs espiră în 30 Septemvre n. şi la care pănă astăḑĭ nu a concurat nime. Alegerea sĕ face pe viéţă cu un salar anual de 1000 fl.

—o—

Cununiă. D-l *Teodor Hurducaciu*, învĕţ. în Coşiocna, se va cununa mâne, în 29 Sept. n. c., cu d-ra *Flora Diugan* din Betlean. — Dorim fericire tinerei părechĭ.

—o—

Circul Enders va da mâne, Duminecă, două representaţiunĭ: una la 4 óre d. a. şi alta la 8 óre séra. După améḑĭ fiăcare visitator are dreptul de-a duce gratis cu sine un copil. Séra va fi mare representaţiune de gală. Lunĭ va fi ultima representaţiune de adio.

—o—

Lotăria de clasă ungară. Cu acésta voim a da o esplicaţie on. cetitorĭ asupra felului şi întocmirei **loteriei de clasă ungare.** Sub numirea de *clasă* se înţelege în general *sorţirea* sĕu *tragerea* numerilor. O loteriă de clasă are *mai multe sorţirĭ* şi prin urmare tot atâtea punerĭ. Preţul unui los întreg la loteria ungară concesionată de stat este pentru fiă-care clasă de 40 coróne sĕu fl. 20. — Pentru acésta sumă se capĕtă un los complet pentru tragerea clasei prime; şi prin urmare şansa de câştig asupra celor 10,000 câştigurĭ de banĭ, ce se vor trage din 100,000 losurĭ. Câştigurile se sue dela 80 coróne pănă la 80,000 coróne. Se póte dér câştiga cu 20 fl. sĕu 40 coróne suma dela 80 pănă 80,000 coróne. E de observat îndeosebĭ, că câştigurile se plătesc *întregĭ fără nicĭ un scăḑĕment.* După tragerea clasei prime posesorii celor 90,000 losurĭ netrase sunt îndreptăţiţĭ a cere un los pentru clasa a II-a provĕḑut cu acelaş numĕr déca vor plăti preţul pentru tragerea (clasa) a II-a de 20 fl. sĕu 40 coróne şi vor da îndĕrĕt losul netras de clasa I. La sorţirea clasei II, care sa va face deja în 6—14 Decemvre a. c. se vor trage 21,499 câştigurĭ şi un premiu. Câştigurile sunt dela 100 coróne pănă la 400,000 coróne. Amintim 49 *câştigurĭ principale* şi anume; 1 à 400,000; 1 à 200,000; 1 à 100,000; 1 à 50,000; 2 à 20,000; 4 à 10,000; 10 à 8000; 27 à 6000 coróne. Premiul amintit de 600,000 coróne îl câştigă posesorul losului, care se va trage cel din urmă dintre câştigurile principale. Déca déră ca ultim câştig principal va eşi câştigul de 400,000 coróne, atuncĭ norocosul posesor câştigă şi premiul de 600,000 coróne şi i-se numĕră predând losul, enorma sumă de **un milion coróne** fără nicĭ un scăḑĕment. Déca însĕ câştigul principal din urmă este numai de 6000 coróne, atuncĭ cel mai mare câştig în casul acesta va fi de 600,000 premiu şi 6000 coróne, o sumă încă destul de frumuşică. Deóre-ce la tragerea clasei întâiu ce se face deja în 16 pănă 19 Octomvre, se vor trage **ḑece mii de câştigurĭ** şi la cumpĕrarea unui los de clasa II trebue sĕ se plătéscă încă odată preţul pentru

---

nu se îndura sĕ-şĭ lase odraslele pe mâinele cele blĕstĕmate ale sĕrăciei.

Din nou se puse pe muncă, — muncă jidovéscă — se svârcolea omul şi în drépta şi în stênga, nóptea o făcea ḑi, da şi din mâinĭ şi din picióre, cum se ḑice, şi folos nicĭ cât negru subt unghie. Nevoile îl năpădeau din tóte părţile, şi el nu mai scia ce sĕ facă. De câte-orĭ întra în casă, de atâtea-orĭ şi sfrijita de sĕrăcie îi rînjea în bătae de joc.

Intr'una din ḑile étă că şi nevestei îi abătuse sĕ facă, şi născù un dolofan de copil, sĕnĕtos şi voinic ca tată-sĕu.

Acum ce sĕ facă el? Parale n'avea; de móră nicĭ cât sĕ orbéscă un şórece, ce-va ţóle, orĭ vr'un dichis în casa lui, tufă! Nimic, déră nimic n'avea de ce se prinde ochiul la el. Cum s'o scóţă la căpătâiu? Ar fi voit şi el, de! să-şĭ boteze copilul cu vr'un naş mai de dómne ajută, sĕ facă şi el o cumetriă. Déră cu ce? Sta bietul om cu mânele încrucişate; se uita în cer şi în pământ, şi nu scia la cine sĕ casce gura. Şi de felul lui fiind om cinstit, nu voia sĕ amăgéscă pe nimenĭ cu minciuna. El scia una şi bună. Când o ḑice da, sĕ fiă da; când o ḑice nu, apoi nu.

El cunoscea de mult pe un cioban chiabur. Déră nu era în sat. Când, étă că se pomenesce, că-l chiamă cine-va sĕ-l cinstéscă. Acolo ce sĕ-i vaḑă ochii? Prietenul lui suia oile în munte. Părerea lui de bine nu se póte spune. Il rugà sĕ se cumetréscă, şi ciobanul primi cu bucuriă sĕ-i boteze pruncul. Partea lui sĕ trăéscă bine! Se puseră tóte la cale cum e bine.

La botez ciobanul dăruì finului sĕu o óie fătĕtóre. Atâta îi trebui, când fù sĕ plece, mocanul ḑise:

— Cumetre, tot n'ai tu unde ţinea oiţa; lasă-o în turmă la mine, şi mi-ţioiu îngriji-o ca şi pe ale mele.

— Bine, cumetre, rĕspunse Négoe, sĕ fiă pe cum ḑicĭ tu.

El era bun bucuros, că-i ia beléua din bătătură, de óre-ce n'avea el ce sĕ mănânce, dér încă-mi-te sĕ mai dea şi oii.

Mocanul se duse cu oile. Omul se puse éră pe muncă; déră munca lui d'abia aducea cu ce bruma sĕ-şĭ ţiă ḑilele. Cum am ḑice muncea în sec.

După câtă-va vreme se pomenesce cu un argat dela stâna mocanului.

— Neică, m'a trimes stăpânumeu cu lâna asta la Dumnéta.

— E, şi ce sĕ fac eu cu dênsa?

— Apoi, sĕ veḑĭ d-ta, stăpânumeu a pus de si-a tuns oiţele şi a tuns şi óia finului sĕu. Acésta este lâna el a trimis-o cui se cuvine.

— Fórte mulţumim de bunătate. Sĕ spui cumĕtrului multă sĕnĕtate şi sĕ auḑim de bine.

Şi luând lâna din mâna argatului, întrà în casă, merse drept către sĕrăcie, şi cu graiu ţanţos îi ḑise:

— Dă-te sĕrăcie la o parte, că am sĕ pui lâna asta acolo.

Sĕrăcia nu se îndura, neiculiţă, sĕ iasă din culcuşul ce şi-l făcuse acolo.

Rânji ea şi de astă-dată, déră îi dete rînjitul prin pele, căcĭ voinicul unde aduse odată lâna şi, buf! o lovi după céfă de era sĕ-şĭ musce limba şi o rĕsturnà jos de pe tron. Sĕrăcia rĕmase locului unde căḑuse ca vai de ea.

Oaia finului fătase un miel; acesta, după-ce se mai mări, îl miţui şi pe dênsul ca pe meii cei-l'alţĭ şi îi trimise miţele acasă.

Ţĕranul, şi mai curagios, întrà

că întâiu, se recomandă pentru fiă cine a participa şi la clasa primă, care are atea câştigurĭ şi şanse; afară de losurile întregĭ de fl. 40 se dau şi $^1/_{10}$ parte din losurĭ à fl. 2, $^1/_{20}$ parte din losurĭ à fl. 1 pentru clasa primă.

Literatură.

A treia carte de cetire pentru copiiĭ şi copilele din anul al 3-lea şi al 4-lea de şcólă, întocmită de *maĭ mulţĭ prietinĭ aĭ şcólei*, Braşov 1895, editura librăriei N. I. Ciurcu. Un vol. în 8⁰ cu 384 pag. — Cartea acésta, după cum arată titlul, este o urmare a primelor două cărţĭ de cetire pentru şcólele primare, apărute anii trecuţĭ la aceeaşĭ editură, care cărţĭ au aflat o primire de tot simpatică în cercurile nóstre didactice. Cartea a treia de cetire este o desvoltare şi completare a cercurilor de intuiţiune cuprinse în primele două părţĭ, formând cu tóte acestea o scriere deosebită, care se póte întrebuinţa cu succes şi singură, independent de părţile anteriore. Cartea acésta cuprinde următórele 12 capitole bogate în material atât teoretic, cât şi maĭ cu sémă îmbrăcat în formă de istoriore, material tractat parte în prosă, parte în versurĭ: 1) Şcóla, 2) Casa părintéscă, 3) Omul, 4) Animalele domestice, 5) Grădina, 6) Comuna, 7) Câmpul, 8) Pădurea şi livada, 9) Uscatul şi apa, 10) Ţinutul şi ţéra, 11) Pământul, 12) Lumea séu universul. — Fiecare din aceste capitole este desvoltat din tóte punctele de vedere, potrivit gradului de pricepere al copiilor şi al copilelor din anul 3 şi 4 de şcólă. Deosebitele piese sunt stilisate în mod clar şi uşor de înţeles pentru copiĭ. Peste tót autorii cărţii în cestiune şi-au dat silinţa să facă materialul de lectură cât se póte de accesibil şi de interesant pentru tinerime. O mare parte a materialului este cu totul originală; partea cealaltă, afară de câte-va piese reproduse după cărţĭ de lectură mai vechĭ, este tradusă şi prelucrată după cele mai bune modele germane şi francese. — Recomandăm deci acéstă carte atenţiunei părinţilor şi învěţătorilor. Preţul unui esemplar legat este de 65 cr. v. a.

*

Manual de buna-cuviinţă. D-l *M. Strajanu*, distinsul profesor şi director al internatului dela liceul „Carol I“ din Craiova, a scos de sub tipar o cărticică, întitulată: *„Manual de buna-cuviinţă, întocmit pentru tinerimea şcolară“*. Ediţiunea a II-a. O carte de felul acesta, care sě conţină atâtea poveţe privitóre la cele mai de căpetenia regulĭ ale bunei purtărĭ în societate, nu esistă alta in limba românéscă. La sfîrşitul cărţii se află şi câteva pagine cu preţióse poveţe despre păzirea sănătăţii trupeştĭ şi sufletescĭ. Recomandăm acéstă carte tinerimei şi tuturor, carĭ prin purtarea lor ţin sě fiă plăcuţĭ în societate şi sě trécă ca ómenĭ culţĭ. Un esemplar costă 40 banĭ (20 cr.). Venitul curat e destinat liceului „Carol I“ din Craiova.

„Biblioteca pentru toţĭ“.

Din escelenta publicaţiune „Biblioteca *pentru toţĭ*“, ce apare în editura librăriei *Carol Müller* din Bucurescĭ (Calea Victoriei 53), şi al căreia redactor este d-l *Dumitru Stăncescu*, am primit pănă acum 17 volume.

Trebue sě mărturisim, că în literatura română n'am avut până acum o colecţiune de scrierĭ mai preţióse, mai bine alese, scrise într'un limbagiu plăcut şi uşor, pe lângă aceea atât de eftine, cum sunt volumele din „Biblioteca pentru toţĭ“.

D-l editor s'a ţinut strîns de programa anunţată cu şése lunĭ înainte, când a început seria acestor publicaţiunĭ. In programă se ḑicea: „Când am întreprins acéstă publicare m'am gândit la două lucrurĭ: întâi sě dau în mâna tinerimei şi a tuturor cetitorilor cărţĭ bune, bine alese, frumóse, interesante şi bine traduse, culese din tóte producţiile spiritului omenesc, şi al doilea sě le dau pe un preţ cât voiu puté mai eftin“.

In adevěr, cele 17 volume apărute pănă acum, dovedesc, că d-l editor s'a ţinut strîns de aceste promisiunĭ. Volumele apărute până acum sunt cât se póte de bine alese, atât din punctul de vedere al lărgireĭ cunoscinţelor, cât şi al întărirei moralului şi desvoltărei virtuţilor. Scrierĭ banale şi păgubitóre pentru caracterul cetitorilor, fiă într'o privinţă, fiă în alta, sunt cu desěvîrşire eschise din acéstă seriă de publicaţiunĭ, ceea ce-ĭ face onóre valorosuluĭ redactor D. Stăncescu.

Cât de mult sunt apreţiate aceste publicaţiunĭ din partea publicului român o dovedesce şi faptul, că deşi abia şése lunĭ sunt de când a apărut primul volum, publicaţiunile însě au ajuns a fi atât de gustate, încât s'au şi vêndut în scurt timp tóte, aşa că din volumul prim („Poveştĭ alese“ de Andersen) a trebuit sě se tipărésca ediţiunea a doua. Acesta e fórte îmbucurător, deórece dovesce, că scrierile bune şi serióse găsesc şi ele cetitorĭ între Românĭ, şi vor găsi în viitor, de sigur, şi mai mulţĭ, ér speculanţii, carĭ fără nicĭ un scrupul lasă sě se străcóre în sînul tinerimei nóstre scrierĭ de sensaţiă pěcătóse, fără nicĭ o valóre morală şi adese-orĭ fórte păgubitóre, îşĭ vor pierde din teren.

Noi recomandăm „Biblioteca pentru toţĭ“ tuturor celor ce vor să cetéscă cărţĭ românescĭ bune şi folositóre. Mai ales printre popor şi printre tinerime ar fi de dorit sě fiă cât mai rěspândite aceste scrierĭ, carĭ pot fi uşor pricepute de toţĭ câţĭ sciu ceva carte. Costă un volum numaĭ 30 banĭ (15 cr.), un preţ fabulos de eftin în asemĕnare cu mărimea, deórece fiă-care volum conţine cel puţin 100 pag. tipărite pe hârtiă fină şi curată. In tótă luna apar câte 2 volume, şi fiă-care volum formézǎ un întreg. Ḑece numere se pot abona cu 3 lei, ér 24 numere, câte apar într'un an, costă 7 leĭ. Volumul apărut în urmă (al 17-lea) este: *Istoriore*, de d-na Columb, din carĭ istoriore una o reproducem în foiletonul de astăḑĭ.

HIGIENA.

Tuberculosa (oftica) faţă cu căsětoria.

Este bine ca un tuberculos, séu o tuberculósă sě se căsětorésca?

Rěspunsul raţional nu póte fi decât: *nu*.

In adevěr, un tuberculos séu o tuberculosă plătesc scump pasul în căsětoriă; îl plătesc prin suferinţe fisice, suferinţe morale şi prin banĭ. Tóte aceste suferinţe curg îndată după căsětoriă, pentru ambii din căsětoriă, deşi nu ambii ar fi tuberculoşĭ. Torentul acestor suferinţe este mare de tot în casul în care întêmplarea ar fi făcut, ca ambii din căsětoriă sě fiă ofticoşĭ.

Originea acestor suferinţe este oftica însě şi, înflorită prin greutăţile, sub care cad cei căsătoriţĭ. Greutăţile căsětoriei atât pentru bărbat cât şi pentru femee cresc, scăḑênd resistenţa lor, ér tuberculosa înfloresce, şi în acéstă stare ea pune pe suferind în condiţiunĭ de-a chema des pe medic, de-a înghiţi des amărăciunile spiţăriei (farmaciei) şi de-a cheltui. Dér înflorirea tuberculosei mai aduce după sine extensiunea ei: atât cel din perechea căsětoriei netuberculisat, cât şi copiiĭ acestei case, precum chiar intimii ei sunt expuşĭ în cel mai mare grad de-a nutri oftica.

Când lucrurile ajung aci, suma suferinţelor învinge orĭ-ce răbdare! De-ar fi numai atât, ar fi de ajuns, pentru ca un ofticos sě nu între în căsětoriă! („Ap. Sǎn.“)

Ceva despre ureche.

Astăḑĭ, când lumea a ajuns se facă atâtea descoperirĭ însěmnate şi de mare valóre pentru omenime, nu esistă încă nicĭ un mijloc de-a face, ca sě nu se auḑă în nemijlocita apropiare a omului sgomotul circulaţiunei şi a industriei, care în continu cresce tot mai tare. Esistă o mulţime de persóne şi sănětóse şi nervóse, pe care le superă mult sgomotul, care are o influinţă dăunăcióse asupra nervilor, şi prin urmare şi asupra creerilor; de aceea tot mai mult e simţită lipsa, ca urechia se fiă închisă măcar întru cât-va de lumea din afară.

Mulţĭ ómenĭ s'au gândit, pe ce cale şi prin ce mijlóce sě închiḑă şi scutéscă organele auḑului, şi în cercetările lor au aflat, că vata, céra, hârtia udă şi alte substanţe, folosite pentru acest scop, nu numai că n'au efectul dorit, dér sunt chiar şi periculóse. Medicii sciu spune, câte suferinţe a avut unul séu altul prin faptul, că le-au rěmas în urechĭ bucăţile din astfel de obiecte.

De curênd profesorul O. *Rosenbach* din Breslau (Germania), căutând mult timp după un mijloc, cu care omul sě-şĭ pótă scuti urechia, a aflat, că în privinţa acésta mai bune servicii póte face o *bucată mică de vată, înmuiată cât se póte de tare în vaselină* şi formată apoi ca un cilindru, la două capete ceva mai ascuţit. Cilindrul acesta, aplicat în gaura urechii, respinge sunetele; şi mai ales, sunetele mai puternice, carĭ supěră urechia. Cilindrul n'are sě fiă nicĭ prea gros, nicĭ prea subţire, şi e bine a-i da o periferiă ceva mai mică decât degetul cel mic propriu.

ECONOMIA.

Rotaţiunea în câmpurile comasate.

Precum în economia de trei câmpurĭ, sěměnăturile se cultivă regulat după un anumit rênd, aşa trebue sě se cultive şi în câmpurile comasate într'un rênd (rotaţiune) anumit, căcĭ la din contră nu se fac cum se cade. Spre scopul acesta, moşia comasată se împarte în atâtea table séu parţele, de câţĭ anĭ voim ca sě fiă rotaţiunea, care póte fi de patru, cincĭ, şése şi mai mulţĭ anĭ.

Inainte de a se face tablele pentru rotaţiune, se lasă din întregul, de o parte a moşiei, unde este pământ ceva mai bun, o tablă pentru cultura legumilor, cânepei, inului séu luţernei. După aceea se împarte moşia rěmasă în atâtea parţele, de câţĭ anĭ voim ca sě fiă rotaţiunea.

Tabla primă se gunoesce şi sémănă anul prim cu cucuruz, după care urmézǎ anul al doilea grâu de primăvéră, orz séu ověs, în care se séměnă trifoiu, ca după secere sě se pótă cosi cu miriştea împreună. In anul al treilea rěmâne trifoiul, ér în anul al patru-lea se póte rupe trifoiştea, ca sě se cultive grâu séu sěcară de tómnă.

Tabla a doua gunoită se póte cultiva anul prim cu măzăriche séu altă plantă de nutreţ, ér pe tómnă cu grâu séu sěcară. Anul al treilea după sěcară se póte face ogor, ca sě se cultive primăvara cu napĭ de nutreţ, ér în anul al patrulea cu orz séu ověs.

Tabla a treia gunoită se póte cultiva cu napĭ de nutreţ, după carĭ urmézǎ grâu de primăvésă, orz, ověs séu bob, apoi nutreţ sěměnat în doi anĭ.

Tabla a patra se gunoesce şi ea în anul al pătrulea şi se póte cultiva cu cucuruz, apoi orz, trifoiu şi grâu de primăvéră.

De aci se póte vedé, că tablele séu părţelele se gunoesc pe rênd în fiă-care an câte una, şi că după gunoiu urmézǎ în deobşte cucuruz, napĭ séu măzăriche, apoi spicósele şi în ele trifoiul, care se lasă apoi câte doi anĭ, după aceea se sparge trifoiştea şi se cultivă éră cu spicóse séu se gunoesce si se cultivă cu cucuruz şi celelalte.

In rotaţiunea de şése anĭ bunăóră, în care se gunoesc câte două table, póte fi schimbarea următóre:

Cucuruz séu napĭ în gunoiu, măzărichiă, grâu séu sěcară de tómnă, în carĭ se póte cultiva trifoiu şi pe urmă o sěměnătură spicósă de tómnă orĭ de primăvéră.

Cum am ḑis şi la început, pentru cultura luţernei, care ţine câte ḑece anĭ, a cânepei, inului şi a altor legume sě lase table anumite, în carĭ nu se face rotaţiune anumită, ci numai din când în când, când cere trebuinţa.

I. G.

în casă, şi merse éră-şĭ drept la sěrăcie.

— Dă-te, rînjito, mai la o parte, că am sě pui miţele astea acolea.

Şi fiind-că sěrăcia tot cam întârḑia, o lovi odată cu miţele de-i merse fulgii, şi o dete peste cap, mai către uşe.

Pe tómnă se pomenesce cu un alt argat, că-i aduce un burduşel de brânză.

— Baciul dela stână, ḑise el, a adunat laptele dela óia finului, l'a făcut brânză şi l'am adus acasă.

— Spune cumětrului, rěspunse Négoe, că finul D-sale îi sărută mânile şi sě ne vedem sănětoşĭ.

Apoi se întórse repede în casă, şi îndreptându-se către sěrăciă, îi ḑise:

— Dă-te, sěrăciă, la o parte, că am sě pui burduful ăsta în locul těu....

— Da unde sě mai mě dau? rěspunse sěrăcia.

— Eşĭ afară décă n'ai loc, şi te du în oţelele puscei vr'unui vînător; că acolo ţi-e locul.

— Ba aia-i vorbă! mai puneţĭ pofta în cuiu.

Şi lovind'o cu burduful în cap, o făcù mototol după uşe.

Bietul Négoe fù nevoit sě petrécă încă o érnă întrégă cu sěrăcia pe vatră.

In vara viitóre, mielul dela óia finului se făcuse mare.

Acum îi aduse două lânĭ.

Ţěranul intrà cu amêndouě în mână şi bufnind şi rěsbufnind pe sěrăciă, o pofti sě iasă afară cu nepusă în masă. Sěrăcia décă vĕḑù zorul, dete dosul pe uşă afară; şi sě te ţii pârleo, îi sfârăia călcâele fugind, pănă ce se duse sě-şĭ clocéscă ouěle în oţelele puscilor vînătorilor.

Şi d'atuncĭ a rěmas, de vînătorii sunt sěracĭ; fiind că-şĭ perd vremea prin colţii de pétră, prin mărăcinĭ, umblând tótă ḑiua pănă sě împusce şi ei câte vr'o babuşcă de nu sciu care păsěrică.

Négoe începù a bate în pintenĭ de bucurie, că se cortorosise de sěrăcie. Acum pe ce punea mâna, punea şi Dumneḑeu mila. Tóte îi mergeau în de bine. Incepù şi el a lega gura pânzei. Munca lui vedea cum mergea înainte şi avea parte de ea. Ce sě mai spunem multe? In scurtă vreme ajunse fruntaş al satului, după hărnicia lui, cu vitişóre, cu plugu-leţ şi cu tóte dichisurile unui om cu parte lăsată dela Dumneḑeu.

Veḑĭ că numai cu vitele se scóte sěrăcia din casă afară.

Regulĭ de buna-cuviință.

Din *„Manualul de buna-cuviință“* al d-lui M. *Strajanu* din Craiova, pe care-l anunțăm maĭ jos, reproducem aicĭ câte-va din bogatele regulĭ, ce le conține acel manual:

La masă.

— Când eștĭ învitat de cineva la masă, nu face sĕ te aștepte, ci mergĭ cu qece, séu cel puțin cu cincĭ minute înainte de óra hotărîtă.

— Așédă-te la locul tĕu, însĕ nu înaintea celor maĭ bĕtrânĭ, celor maĭ marĭ séu a damelor.

— Nu alege bucățile cele maĭ bune, séu cele maĭ marĭ, ci ia ce se află de cătră tine.

— Nu se cuvine a te servi cu propria lingură séu furculiță din farfuria pentru toțĭ. Ține lingura de mijlocul mânerului și du-o cu vêrful la gură, ér nu cu laturea. Sorbĭ fără a face sgomot.

— Supa nu se cuvine a-o mânca cu pâne, séu a amesteca bucățĭ de pâne într'ênsa, cu atât maĭ puțin a mânca pâne înainte de supă séu de altă mâncare.

— Nu duce felia întrégă de pâne la gură; ci taie bucățĭ cu cuțitul.

— Ține cuțitul în mâna drépta și furculița în stânga.

— Nu mânca cu cuțitul și nu părăsi furculița nicĭ-odată din mână.

— Décă supa séu mâncarea e fierbinte, nu sufla în ele sĕ le rĕcescĭ; ci amestecă cu lingura, séu resfiră-le cu furculița pe farfurie.

— Nu se cuvine a lua în gură bucățĭ prea marĭ de pâne séu de alte alimente. Cu atât maĭ puțin se cuvine a vorbi cu gura plină.

— Servieta o întrebuințezĭ pentru a nu-țĭ păta hainele séu pentru a-țĭ șterge buzele. Nu-se cuvine însĕ a-țĭ șterge cu ea nasul seu fața; pentru acest scop se întrebuințéză batista.

— Feresce-te de a-țĭ sufla nasul, de a tuși, de-a strănuta séu de-a căsca la masă. Când nu poțĭ încunjura de-a face aceste lucrărĭ, acoperițĭ fața cu batista, când tușescĭ, cascĭ séu strănuțĭ; și te întórce în altă parte pentru a-țĭ curăți nasul. Acésta atât la masă, cât și orĭ-unde în societate.

— Nu se cuvine a-țĭ scobi dinții la masă, décă din întêmplare nu eștĭ nevoit a-o face. In acest cas, trebue sĕ-țĭ acoperĭ fața.

— Nu se cuvine a te scula dela masă înainte de-a termina cu toții și înainte de-a se da semnalul, fiă de patróna casei, fiă de altă persónă chiămată pentru acésta.

— Nu se cuvine a învita pe óspețĭ sĕ mânânce, când sunt la masă.

— Când îțĭ lipsesce ceva, fă semn servitoruluĭ și-ĭ cere încetișor.

— La masă streină nu se cuvine a șterge farfuria séu furculița înainte de-a mânca, nicĭ a împătura servieta după-ce aĭ mâncat.

— După-ce aĭ terminat, nu se cuvine sĕ ștergĭ cu bucățĭ de pâne sosul de pe farfurie.

— Când eștĭ învitat ca óspe, nu se cuvine sĕ plecĭ îndată după masă, afară de casurĭ pentru trebuințe urgente; și atuncĭ trebue sĕ arĕțĭ causa plecăreĭ grăbite.

— In cele 8 qile următóre se cuvine a face o visită patronuluĭ casei, unde aĭ fost învitat la masă.

MULTE ȘI DE TOATE.

Canibalĭ, séu mâncătorĭ de ómenĭ.

In societatea englesă *„Britisch Association“* ținu qilele trecute o prelegere interesantă căpitanul *Hinde* asupra canibalilor și datinelor lor. Numitul căpitan a luat parte, ca oficer belgian, în espedițiunea condusă de baronul *Dhamis* contra răpitorilor de sclavĭ arabĭ.

După spusele luĭ Hinde, canibalismul se află în crescere la unele semințiĭ africane de lângă fluviul Congo, și încă nu ca datină religiósă, ci simplu numaĭ din motive de aprovisionare. La unele semințiĭ canibalismul s'a desvoltat într'o rafinăriă gastronomică. Astfel treĭ qile înainte de junghiarea jertfeĭ, care de regulă e un sclav séu un prinsioner de bătaiă, nenorocitul ale căruĭ mânĭ și picióre se rup maĭ întâĭ, se așédă până la gât într'un lac séu întrun rîu și totodată se légă cu capul de un par, ca nu cumva sĕ se sinucidă séu sĕ se înece în somn. Chinurile aceste grozave au scopul de a face carnea jertfeĭ maĭ gustósă.

Căpitanul Hinde povestesce un cas, când un canibal refusă de a mânca din carnea unuĭ om, deórece acesta fusese tatăl sĕu, și pe fiiu l'a costat multă abnegare de sine sĕ privéscă la soții luĭ, cum se ospĕtau din friptura grasă.

Canibalii cred, că mâncarea pregătită din carnea unuĭ om, are influință asupra vieții sufletescĭ a mâncătoruluĭ, astfel d. e. décă omul mâncă carnea unuĭ erou, atuncĭ el moștenesce curagiul și eroismul aceluia.

Un călĕtor din Guyana britică cu numele *Davis*, crede, că numirea de canibalism se derivă dela „Caribaism“. Caribeii, adecă, sunt o clasă și maĭ înaltă dintre canibalĭ, deórece eĭ mâncă numaĭ trupurile dușmanilor omorîțĭ, pentru de a-șĭ oțeli curagiul și viéța. Sĕlbaticii aceștia au căpĕtat cu timpul o limbă atât de fină și un gust atât de ales, încât ei pot deosebi pe Engles, Frances, séu Spaniol după gustul carneĭ, chiar așa, precum póte deosebi Europênul carnea de porc de cea a aripatelor. Cu deosebire prefer Caribeii carnea Francesilor, ca o delicatesă estraordinară.

*

Cultivarea prunelor în Bosnia.

In Bosnia jócă un mare rol prunele și comerciul cu prune. Clima și pĕmêntul Bosnieĭ au făcut și fac să crescă acolo o specĭă rară de prune marĭ și frumóse, carĭ conțin cea maĭ mare cantitate de zahăr, între tóte prunele, când sunt deplin cópte.

Pruna bosniacă se cultivă cam de o sută de anĭ, și ea este unul dintre cele maĭ însemnate isvóre de venit. In cercul Dolnja Tuzla, teritorul unde se fac maĭ multe prune, dóuĕ din treĭ părțĭ din întréga producțiune a pĕmêntuluĭ o formézâ prunele, carĭ parte se consumă ca póme próspete, parte se folosesc la producere de rachiu și licoriu. Maĭ ales prunele uscate și-au câștigat renume europên, și aceste se vênd maĭ ales în Breka. Têrgul de prune se deschide în primele qile ale luneĭ Septemvre și durézâ până la finea luĭ Decemvre. In timpul acesta domnesce o mișcare și viéță fórte viuă în Breca, se încheie vêndărĭ și cumpĕrărĭ, și marfa numaĭ decât se espedézâ în streinătate. Productele, carĭ rĕmân nevêndute, se vênd în lunile Ianuarie, Februarie și Martie.

Producțiunea prunelor în cercul Dolnja Tuzla a fost în a. 1892 de 36.155.969 chilograme, în 1893 de 81.908.385 chlg. și în 1894 de 127.700.539 chlg. Inainte de anul 1880 Germania și țĕrile de Nord importau prune esclusiv din Francia, de atuncĭ încóce însĕ, prunele francese sunt înlocuite aprópe pretutindenĭ prin prunele bosniace.

*

Limba muscelor.

După-ce un învĕțat american a încercat a studia și scruta limba maimuțelor, acum un alt învĕțat a început a studia limba muscelor. Inarmat cu un microfon a ascultat qile întregĭ la zizăitul muscelor, și a ajuns la convingerea, că muscele au o limbă proprie. Limba acésta a lor, se înțelege, nu constă în sunetul cel dau aripile, când se mișcă, ci după cum qice învĕțatul esplorator, în nisce tonurĭ melodióse pe carĭ le dau muscele dela sine, despre carĭ dealtmintrelea e constatat, că au un auq fórte fin.

*

Peștiĭ sunt surdo-mutĭ.

Până acuma credea tótă lumea, că peștiĭ sunt, ce e drept, mutĭ dér nu și surqĭ.

Un învĕțat german vine și ne spune că el a esaminat maĭ multe soiurĭ de peștĭ în decurs de o jumĕtate de an și s'a convins, că peștiĭ sunt surqĭ.

El a băgat adecă într'un vas cu apă maĭ mulțĭ pesciuleți, pe carĭ el îĭ vedea, dér ei (pescii) nu-l vedeau. Cu ajutorul unor instrumente de apoĭ diferite tonurĭ ca sĕ védă, décă se mișcă și peștiĭ la auqul lor. Aceștia însĕ nicĭ habar nu aveau de tonurile neamțuluĭ.

Făcênd esaminarea acésta în multe felurĭ și forme s'a încredințat, că pescii nu aud nimic, adecă că sunt surqĭ cum se cade. Eĭ însĕ simțesc fórte bine, și se cutremură la cea maĭ mică mișcare a valurilor.

*

Caféua e veninósă.

Se vorbesce mult despre veninul ce se conține în bĕuturile spirtóse și despre urmările cele triste, ce le produce bețĭa. Mulțĭ recomandau ca contra-venin caféua chiar pentru bețivĭ, dér în timpul din urmă s'au făcut cercetărĭ amĕnunțite, și s'a aflat, că și în cafea sunt materiĭ veninóse și stricăcióse pentru sĕnătate.

In timpul din urmă un profesor din Paris, *Tourette*, a arĕtat maĭ presus de orĭ-ce îndoélă, că în cafea se conține venin. Numitul profesor spune, că urmările celor ce consumă cafea, sunt tot cam asemenea cu ale celor ce bĕu rachiu și alte spirtuóse. Caféua slăbesce stomachul, micșorézâ pofta de mâncare. Ceĭ maĭ mulțĭ bolnavĭ de soiul acesta se îngrozesc de mâncărĭ vêrtóse, și poftesc numaĭ pâne înmuiată în cafea. Nóptea nu pot durmi, căcĭ nu le vine somnul, séu décă adorm visézâ visurĭ urite și înspăimêntătóre, îĭ tremură tóte membrele. In urmă bolnavul slăbesce de tot, puterea îĭ scade.

Cu tóte acestea învenínarea de cafea nu este așa de primejdiósă ca cea de beuturĭ spirtuóse, astfel încetând ea cu consumarea cafeleĭ, încétă și bóla, pre când urmările bețieĭ de rachiu sunt adese-orĭ mormêntul omuluĭ.

*

Cea maĭ mare coșniță din lume.

In California (America) este o crepătură de munte cu numele *Ben Bock*, ceeace însemnă *stânca cu albine*.

In acéstă peșteră sunt fórte mulțĭ stupĭ, carĭ roiesc prin aprópiere. La mierea adunată cu grămada nu póte încăpea suflet de om, și din causa asta s'a adunat fórte multă.

Nime nu cutéză sĕ-șĭ întindă nasul maĭ departe de gardinii urieșeĭ coșnițe căcĭ, nu i-ar umbla chiar móle, însĕ mierea depusă pe marginea peștereĭ o răpesc locuitoriĭ tot-déuna, și adese orĭ duc sute de chilograme numaĭ de pe laturĭ.

*

O glumă a luĭ Leopold II.

Maĭ deunăqĭ, regele Belgieĭ, făcênd o escursiune, a întrat într'o locuință țĕrănéscă și a cerut un pahar cu lapte. Indată după aceea el începù sĕ converseze în limba engleză cu unul din amicii sĕĭ. Pe când regele bea, țĕranca adresându-se bărbatuluĭ eĭ, îĭ qise în limba flamandă:

— Sunt curiósă sĕ sciu cât o sĕ plătéscă Englezul ésta cu nasul lung.

— Dați-mĭ voiă, qise regele în limba flamandă, întinqêndu-ĭ o piesă de 5 franci cu efigia sa, dați-mĭ voiă sĕ vĕ ofer portretul omuluĭ cu nasul lung.

*

Intre ghiarele tigruluĭ.

O scenă fiorósă s'a petrecut qilele acestea în stațiunea căiĭ ferate din Graz. Cu un tren de marfă sosise și o menageriă, ce s'a oprit puțin în stația, pănă sĕ-șĭ vadă de transportare maĭ departe.

Un lucrător dela calea ferată, din curiositate, s'a dus până aprópe de cușca de gratiĭ a unuĭ tigru. De-odată tigrul cu repediciunea fulgeruluĭ și-a virît printre gratiile de fer labele dinainte și cu teribilele luĭ ghiare a apucat fața bietului lucrător, virîndu-șĭ unghiile întrênsa. Sângele a început a curge. Tigrul a tras aprópe la sine capul nenorocituluĭ și a început a-l linge cu sete.

Maĭ mulțĭ lucrătorĭ au alergat într'ajutor. Au desfăcut labele fiareĭ, și au scos capul prăzii, pe care acum atêrnau fâșiĭ c carne vie, sângerîndă.

O ureche i-a rĕmas smulsă în ghiare tigruluĭ.

Călendarul septĕmâneĭ.

SEPTEMVRE are 30 dile. RĂPCIUNE.

Qilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	17 S. m. Sofia	29 Arch. Nihail
Lunĭ	18 C. păr. Eunemiu	30 Ieronim
Marțĭ	19 M. Trofimat	1 **Octob.** Remig.
Mer.	20 † S. m. Eustatiu	2 Leodepar
Joi,	21 Apost Cuadrat	3 Candid
Vin.	22 S. m. Foca și Iona	4 Franc. Asis
Sâm.	23 † Conc s. pf. Ioan	5 Placid

Prețurile cerealeor din piața Brașov.

Din 27 Septemvre st. n. 1895

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta a triacă. fl.	cr.
1 H. L.	Grâu cel maĭ frumos	5	20
„	Grâu mijlociu . .	4	80
„	Grâu maĭ slab . .	4	60
„	Grâu mestecat . .	3	50
„	Sĕcară frumósă .	3	80
„	Sĕcară mijlociă .	3	20
„	Orz frumos .	3	30
„	Orz mijlociu .	3	—
„	Ovĕs frumos .	2	10
„	Ovĕs mijlociu .	—	—
„	Cucuruz	4	70
„	Mălaiu	4	—
„	Mazĕre	5	—
„	Linte	7	—
„	Fasole	4	30
„	Sĕmênță de in . .	90	—
„	Sĕmênță de cânepă	4	50
„	Cartofĭ	—	75
„	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită . .	—	44
„	Carnea de porc . .	—	52
„	Carnea de berbece	—	32
	Sĕu de vită próspĕt	23	—
100 kil.	Sĕu de vită topit	33	—

Bursa de Bucuresc

din 17 Sept. n. 1895.

Valorĭ	Do-bênda.	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct	103 1/4
Renta amortisabilă	5%	„ „	100. 1/4
„ „ (Impr. 1892 . . .	5%	Ian.-Iul.	99 1/4
„ „ din 1893	5%	„ „	99. 1/4
„ „ 1894 int. 6 mil.	[illegible]	Apr.-Oct.	96. 3/4
„ „ (Impr. de 32. 1/2 mil.	4%	Ian.-Iulie	88 3/8
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	88. 3/4
„ „ (Imp. de 274 m 1890	4%	„ „	89.—
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	88. 3/4
„ „ (Im. de 120 iul. 1893	4%	„ „	85. 3/4
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	102 1/2
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	283.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	98.—
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	98 1/2
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5%	Ian.-Iulie	93 1/2
„ „ urbane Bucurescĭ	6%	„ „	101 1/2
„ „ „ „	5%	„ „	90 1/2
„ „ „ Iașĭ . .	5%	„ „	80. 1/4
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	—.—
	V. N.		
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v	—.—
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	într. v.	1575.
Banca agricolă	500	150 v.	226.—
Dacia-Romania ult. div. 35 lei	200	într. v.	412.—
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	423 —
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	335.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	176.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	100.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	100	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	[illegible]	„ „	—.—
„Bistrița“ soc. p. f. hârtii 30 „	[illegible]	„ „	—.—
Societ. p. const. de Tramways	[illegible]	„ „	—.—
20 francĭ aur			20 06

SCOMPTURĬ:

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansurĭ pe efecte	6%	Petersburg . .	4 1/2%
Casa de Depunerĭ	7 1/2	Berlin	3%
Londra	2%	Belgia	3%
Viena	4%	Elveția	3%

Têrgulŭ de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 17 Sept. de 26,206 capete, la 18 Sept. au intrat —.— capete și au eșit 126, rĕmânênd la 19 Sept. un numĕr de 26,080 capete.

Se notéză marfa: **unguréscă** veche, grea dela —.— cr. până la —.— cr. marfă unguréscă tineră grea dela 52.— cr. până la 55.— cr., de mijloc dela 52.— cr. până la 52.1/2 cr. ușóră dela 52.— cr. până la 52.1/2 cr.

Marfă țĕrănéscă grea dela —.— până la —.— cr. de mijloc dela —.— cr. până la —.— cr. ușóră dela —.— cr. până la —.— cr.

Marfă sêrbéscă, grea dela 52.— cr. pănă la 53.— cr. Transito, mijlociă grea dela 52.— cr. pănă la 52.1/2 cr. transito uşóră dela 52.— cr. pănă la 52.1/2 cr.

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 25 Sept. n. 1895.

Sêminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	pănă
Grâu Bănăţenesc	80	6.35	6.50
Grâu dela Tisa	80	6.40	6.55
Grâu de Pesta	80	6.35	6.50
Grâu de Alba-regala	80	6.35	6.50
Grâu de Bácska	80	6.45	6.55
Grâu ung. de nord	80	.—	.—

Sêminţe vechĭ orĭ nouĕ	soiul	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilgr. dela	pănă
Sĕcară		70—72	5.55	5.60
Orz	nutreţ	60—62	5.15	5.40
Orz	de vinars	62.64	5.60	6 30
Orz	de bere	64.66	6.90	8.—
Ovĕs		39.41	5.80	6.10
Cucuruz	bănăţ.	75	.—	.—
Cucuruz	altŭ soiu	78	.—	.—
Cucuruz	"	—	.—	.—
Hirişcă	"	—	—.—	—.—

Preţul pe 100 chilograme.

Productediv.	Soiul	Cursul dela	pănă
Sem. de trif.	Luţernă ungur.	41.—	46.—
—	francesă		—.—
—		—.—	—.—
"	roşiă	40.—	50.—
Oleu de rap.	rafinat duplu	—.—	—.—
Oleu de in		—.-	—.—
Uns. de porc	dela Pesta	60 50	61.50
"	dela ţeră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	52.—	53.—
"	afumată	57.—	58.—
Sĕu		—.—	—.—
Prune	din Bosnia în buţĭ	14.75	15.25
"	din Serbia în sacĭ	14.14	14.50
Lictar	slavon nou	18.25	18.70
"	bănătenesc	—.—	.—
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoşĭ	unguresci		
"	sêrbesci		
Miere	brută	—.—	—.
"	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	—.—	—.
Spirt	brut	—.—	—.—
"	Drojdiuţe de spirt	—.—	—.—

Cursul losurilor private

din 25 Sept. 1895

	cump.	vinde.
Basilica	7.70	8.10
Credit	202.50	203.50
Clary 40 fl. m. c.	—.—	59.—
Navig. pe Dunăre	140.—	146.—
Insbruck	28.—	—.—
Krakau	27.—	28 ..
Laibach	23.—	24 —
Buda	60.75	61 75
Palffy	57.—	58 —
Crucea roşie austr.	17.—	18 —
dto ung.	11 30	11 70
dto ital.	13.25	13 —
Rudolf	23 50	24 50
Salm	70.—	71 —
Salzburg	27.—	27 50
St. Genois	71 50	72 50
Stanislau	42.75	46 —
Trieitine 4 1/2% 100 m. c.	150.—	— —
dto 4% 50	72.—	76 —
Waldstein	53.—	56 —
Şerbescĭ 3%	37.50	37 60
dto de 10 francĭ	—.—	— —
Banca h. ung. 4%	128 50	129 50

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Septemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	121.70
Renta de coróne ung. 4%	99.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	124.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.30
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.90
Bonurĭ rurale croate-slavone	—.—
Imprum. ung. cu premii	159.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	146.—
Renta de hârtie austr.	100 45
Renta de argint austr.	100 95
Renta de aur austr.	121.60
Losurĭ din 1860	152.50
Acţii de ale Băncei austro ungară.	1053.—
Napoleondorĭ.	9.54 1/2
Mărcĭ imperiale germane	58.90
London vista	120.25
Paris vista	47.52 1/2
Rente de coróne austr. 4%	100.80
Note italiene	45.35

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul pietei Braşov.

Din 27 Septemvre 1895.

Banonote rom.	Cump.	9.51	Vênd.	9.54
Argint român.	Cump.	9.46	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.54	Vênd.	9.57
Galbenĭ	Cump.	5.63	Vênd.	5.67
Ruble rusescĭ	Cump.	128.1/2	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	10 76	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Publicaţie.

Se face cunoscut, că în diua de **10 Octomvre st. v. a. c. se va ţiné licitaţie în Bucurescĭ** (România) **la Ministrul de Resboiŭ**, (Direcţia 2-a Cavalerie) pentru furnisarea a **550** (cincĭ sute cincĭ decĭ) **caĭ**, pentru **cavaleria permanentă** şi **700** (şépte sute) **caĭ** pentru **călăraşi** cu schimbul în condiţiile caetului de sarcine, care se póte vedé la menţionata Direcţie.

Ofertele se primesc cel mult până în diua de 9 Octomvre 1895.

Pentru conformitate: **Şeful biroului**

777,2—3 **Căpitan Merişescu.**

Avis!

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi ori şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultimă. **Administraţ. „Gaz. Trans.“**

Foulard-Seide 60 kr.

bis fl. 3.35 p. Met. — japanesische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weiße und farbige **Henneberg-Seide** von 35 kr. bis fl. 14.65 p. Met. — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 verschid. Farben, Dessins etc.). **Porto- und steuerfrei ins Haus.** — Muster umgebend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.

Seiden-Fabriken G. Henneberg
2 (k. u. k. Hofl.), **Zürich.**

Arêndare prin licitaţiune.

Epitropia Bisericii St. Nicolae din Braşov-Scheiŭ **va arênda 70 de holde** ale Bisericii pe termin **până la comassare.**

Licitaţiunea verbală se va ţiré **Duminecă în 24 Sept. st. v. (6 Oct. st. n.) la 10 óre a. m.** la Biserica Sf. Nicolae din Scheiu.

Braşov, 15 Sept. 1895.

EPITROPIA PAROCHIALĂ a Bisericei române ort. rês. dela St. Nicolae, Braşov.

Sterie Stinghe,
epitrop-cassar.

1—3.

De vênḍare.

Realităţile ce au remas după George Dück, şi anume:

a) Móra situată lângă drumul fabricei Nr. 11 cu tóte apertinentele ce se ţin de móra şi pământurĭ.

b) Şura cea mare, care se află în sus de grădina de póme a numitei morĭ, împreună cu curtea dealăturĭ, şi complexul de pământurĭ ce se află în sus de întrarea la şură între canalul morii şi drumul fabricei.

c) Stupina situată lângă Ghimbeşel Nr. 28.

d) Livada ce se află în brazda a treia în livadia de fên cea mare a Braşovului, trecute în cartea funduară sub Nr. 411; numĕrile topografice 17,868, până 17,883; cu o suprafaţă de 18 jugere — **sunt de vênḍare** din mână şi voie liberă.

780,1—3

De vênḍare

800 carĕ de fên fórte bun şi neploat, **pentru 3000—3500 de oĭ,** împreună cu **păşune de tómnă şi primăvéră.**

Doritorii sunt învitaţĭ a se pune în înţelegere cu subscrisul **cel mult până în 15 Octomvre st. n. a. c.**

Ludovic Simon,
proprietar în Sângeorgiŭ,
(p. u. Uzdi Szt.-Péter,
comitatul Coşiocnei.)

PUBLICARE.

Aducem la cunoscinţă publică, că **tragerea**

Loteriei de clasă ungară

concesionată de stat, va urma irevocabil, dela 16 până la 19 Octomvre 1895, în Budapesta, în presenţa unui notar public şi sub controla guvernului reg. ung.

La acésta sortire se vor trage din **31,499** câştigurĭ totale ale acestei loterii în suma de

5 milióne 600,000 coróne

10,000 câştigurĭ cu

Un milion 268,000 coróne.

Tragerea loteriei clasa a II va avé loc dela 6 până la 14 Decemv. a. c.

Losurĭ originale pentru tragerea loteriei clasa primă, precum şi losurĭ întregĭ pentru amêndouĕ tragerĭ, **se află de vênḍare** la colectanţii principalĭ şi la locurile de vênḍare indicate prin placate, cu preţurĭ fixate în mod oficios.

Pentru losurile ce se vor cumpĕra **după** tragerea loteriei clasa I, **trebue plătit şi preţul pentru tragerea deja efeptuită.**

Budapesta, în Septemvre 1895.
Andrássy-ut Nr. 5.

Direcţia loteriei de clasă ungară.

Al treilea los câştigă! — **!! Încercaţi-vĕ norocul !!** — Al treilea los câştigă!

Ne mai pomenite şanse de câştigurĭ oferă

Loteria de clasă ungară,

fiind că din 100,000 losurĭ,

31,499 losurĭ ies la tragere cu câştigurĭ.

Cu câştigurĭ fabulóse este dotată **loteria de clasă ungară.** Cel mai mare câştig în cas favorabil este de

UN MILION CORÓNE.

Tragerea losurilor clasa I. dela **16—19 Octomvre 1895.**

Tragerea losurilor clasa II. dela **6—14 Decemvre 1895.**

In ambele clase are loteria de clasă ung. următórele câştigurĭ:

Un premiu de 600,000 coróne.

1	câştig	à 400000	coróne	5	câştig.	à 10000	cor.
1	„	„ 200000	„	12	„	„ 8000	„
1	„	„ 100000	„	27	„	„ 6000	„
1	„	„ 80000	„	8	„	„ 4000	„
1	„	„ 60000	„	110	„	„ 2000	„
1	„	„ 50000	„	213	„	„ 1000	„
1	„	„ 40000	„	100	„	„ 400	„
1	„	„ 30000	„	2010	„	„ 200	„
3	„	„ 20000	„	20000	„	„ 100	„
3	„	„ 15000	„	9000	„	„ 80	„

Tragerea loteriei urméză sub controla statului şi în presenţa unui notar public reg. ung.

Câştigurile se plătesc în banĭ gata, şi fără nici o detragere.

Total 31,499 câştigurĭ, cu suma de

5 MILIÓNE, 600,000 CORÓNE.

Losurĭ originale pentru tragerea loterii clasa primă

un los întreg	jumĕtate	a 10 parte	a 20 parte
40 coróne.	**20** coróne.	**4** coróne.	**2** coróne.

Recomandă şi trimite şi în afară plătind înainte (la cerere şi cu rambursă)

CARL HEINTZE, Colecteur principal, BUDAPESTA, Szervita-tér Nr. 3.

Adresa Telegr.: **Lottoheintze** Budapest.

Comande din afară se pot face mai lesne cu mandat postal, adresa scrisă corect, a se trimite pentru **porto 5 cr.** Epistola recomandată **15 cr.** şi pentru fie-care listă a câştigurilor **10 cr.** mai mult.

Adresa Telegr.: **Lottoheintze** Budapest.

Cu ocasiunea întroducerei căsătoriei civile pentru împodobirea localităţilor oficiale, îmĭ permit a recomanda **d-lor conducĕtorĭ de matricule,**

Portretul Maiestăţii Sale Regelui,

în diferite mărimĭ, cu preţurĭ avantagióse.

Totodată am onóre a recomanda onor. public bogatul meu magazin **de tablourĭ, oglinḍĭ, mobile de fer şi de lemn, vestminte de dame, de bărbaţĭ şi de copiĭ.**

Vênḍările se fac, — atât în oraş, cât şi pe sate, — pe lângă **preţurĭ moderate şi serviciu solid, în rate lunare.**

Cu profundă stimă:

ZS. SZÖLLÖSY,
Braşov, str. Porţii Nr. 52.

1—3

Comerciu en gros de Vin Spaniol

VINNADOR

Hamburg. Viena.

Astupat cu capse tipărite roşu.

Medic. Malaga Sect, Sherry, Xeres de la frontera, Cognac franţuzesc +++, ++++, V. S. O., în butelii originale şi cu preţurĭ originale,

Se află de vênḍare în **BRAŞOV**, la **FRITZ CZEKELY,** la **Elefant, podu bătuşilor, strada Hirscher.**

A se observa **Marca Vinnador** precum şi sigilul mărcii, registrat la Tribunal. Numaĭ buteliile provĕdute cu acestea se garanteză.